

КъБР-м И ПАРЛАМЕНТЫМРЭ ПРАВИТЕЛЬСТВЭМРЭ Я ГАЗЕТ ГАЗЕТА ПАРЛАМЕНТА И ПРАВИТЕЛЬСТВА КБР

АДЫГСКОЕ СПОВО

Nº215 (21.623)

2009 гъэм щэкіуэгъуэм (ноябрым) и 14, щэбэт

Тхьэмахуэм тхуэ къыдокі

• И уасэр соми 3-щ

adyghe@mail.ru adyghepsale.ru

●Нобэ

Хабзэхэм щыгъуазэ

зашІ

. Налшык нобэ щокіуэкі та-можнэм къэрал шыб экономи-кэ лэжьыгъэм тещіыхьауз

кэ лэжьыгьэм тещіыхьауз шызек[уэ хабзэхням ятеухуа республикэ семинар. Къэбэр-дей-Балькъэрым и хьэрычэ-тышіэхэм папшіэ ар КъБР-м

Тышталам папшта ар ткырга Экономика зыужыныгьэмр: сатумкіа и министерствам кызаригьалащаш, Урысейм и ФТС-м и Ипша тамо жи: lyaxyшlanlaм и Минераловод сю къудамэр и щІэгьэкъуэну ЗЭІУЩІЭМ кърихьэліащ Къэ-бэрдей-Балъкъэрым и хьэры-чэт Іуэху ціыкіумрэ курытым-рэ я ліыкіуэхэу къэрал щыб экономикэ лэжыыгъэм хэтор. Абы щытопсэлъыхь КъБР-м

Абы цытопсэльык къБР-к таможизируя къррычэтымор цызэхуай эзхуцытык/эхом кызлауа мыхламошкуэ эийэ законодательствэм цізуэ хагэхыа хабаэхом. Семинарыр Налишык кызэракыр ауэ сыгим къхзуа-кым. Къбордей Баликаэрым и унафэшіхэр хущіокку рес-фактору кара унафэшіхэр кушіоку рес-мызакуау, нэть уэші къэрал-хэми къшіваўтыным. Пи рес-хэми къшіваўтыным. Пи рес-

хэми къыща!этыным. Ди рес-публикэм спорт, щэнхабэз lyэху инхэр илъэс къэс що-кlyэк!. Абыхэм ящыщщ, пса-

ужу инжэр ильэс къзс щоијузей. Абыхэм ящыщи, псальэм и хьэтыркіз, шахматымкіз шікэкубэхэм яд укнепсо чемпионатыр, кіхафэхэр
нейпсо ізрэціўзей устанавый, нэтырэшіхэри, КыБР-ха
ньяркум, Азербаліржаным, Белорусскем, УР-м и цівывальвыр, нэтырэшіхэри, КыБР-ха
жа ядинціз ізра ухом кіў элькэх адинціз ізра ухом кіў элькэх адинціз ізра ухом кіў элькэх рамын, Берлян, Санктокарым и инвестица проекткэх рамын, Берлян, Санктокарам
на права права
на права

Къзрал къзрал къзрал къзран къзран къзран зэрагъэзащІэр къапщытэ

зи ныожь хэкіуэтахэр, ныкъуэдыкъуэхэмрэ са-бийхэмрэ зэуlуу щыпсэу щlыпlэхэм я санитар-эпи-демиологие щытыкlэр зы-хуэдэр, социальнэ lyэхутхьэбзэхэм я къэрал пща-лъэхэм зэрытетыр, мальэхэм зэрыгетыр, ма-фізсым пышіш шынагчуэн-шагьэр кызэрызэрагьэ-пэш цііькір кьэпшытэ-ным теухуауэ КьБР-м и Правительствэм мы гьэм шэкіуэгьуэм и б-эм кыз-цигьзміз Унфэмрэ рес-пурами пшэрыхараны пырыхым, Кээпшыгагын

комиссэм и нэхъыжь Уянаев Казым къигъэлъэ-гъуащ маф!эсым зыщы-хъумэн и лъэныкъуэк!э ма-зае блэк!ам къахута щы-щ]эныгъэ 564-м щыщу 459-р зэрагъэзэк!уэжар.

459-р. ээрөггэээхн/уэжөр/

- Ныкуссаныгъэ иэхьышхээу кээтлыгэхэр
жхээхуэч, кыханогтээшхээхум/. Республикэ программэ хэхахэм хыхьэ
/уэхушапіэхэм апхуэдэ
ак караматати, абыхэак караматати, абыхэхэм жаш . 37-р. Пажылгамрэ
социальнэ ээмхынынгээмся, 39-р Егээджэныгээмся, 39-р Егээджэныгээмся узыншагээр хуумэнымкія

гьэмрэ щіэныгьэмиіэ, 13-р Узыншагьэр хумумыныкі министерствэхэм я Ізна-тізщ, «міащ къзпсэльам. КъБР-м и Правитель-ствэм и Мафэшіым кы-гьэльэгьуащ а лэжкынгыр кіыхлыільх ээраціар, - Узыншагьэр хь уму-нымкі з Ізнатізхум, соц альнэ јузхуткыбэзішапіэ-хэм елжапізхэм я шы-

алынэ Іуэхуткызоээщіапіэ-кэм, еджапіэхэм я шы-нагыуэншагыэр зэуіуу кы-ээгьэпэщыным, зи ныб-жыыр хэкіуэта ныкыуэ-дыкъуэхэм, сабийхэм я хуитыныгызэхэмрэ я сэбэп

Пл газетым зэрытета тухуау э УФ-м и Презинати тухуа э уФ-м и Правити тухуа э уФ-м и Презинати тухуа э уФ-м и Презинати зэм квэнцынэнын вэхэр ирагъэкlуэкlащ. У рысейм-рэ ди республикэмрэ я унафэщlхэм я пщэрылъ-хэм япкъ иткlэ, мы lуэхур къызэрыхалъхьэрэ зэма-ныф! дэк!ами, нобэ ири-

жыыпкъэхэр икін іуэхур узыншагъэр хьумэным эз ээгьэщіыплачя кьалэг рызыщиужынур; рес-произ узакыкым ше-да удиц КъБР-м и Прези-дентым и пшэрыпхээр эз-рагъэзащіэм теухуауэ кыжигъэщаш республи-кым и Президентым, щіыузыншагъэр хъумэнымкіэ министр **Бицу Вадим** ищіа отчет кіэщіым.

Ізнатізхэм зэхьуэкіыны-гьэ нэрыльагьухэр зэра-гьуэтыр, а Іуэхум мыльку хьарзынэ зэрыхальхьэр. Правительствэм иУнафэ-шіыр ээрышізупшіам и жэ-уалу, Бицу Вадим кізшіу кьытеувыіаш к (Н.IN.I) шізтыным хуэунэтізуэ зэ-фіагьэкіхэм. Кобы зэры-хијамкіз, шеізээ, поофишэліным хузунлінду зэдерінным кузунлінду зары минамиз, шеізэзупрофинальным кузунлінду зәдерінді кузунды күзүнды кузунды күзүнды кузунды күзүнды күзүндө күзүн

проектым, «Къэбэрдей-Балькъэрым и спорт еджа-пІэ хэха зэхэт» къэрал піз хаха зазхат» къзрал ірахущіапіз къвізэгъвпэ-щыным, псоми къвгъзсэ-бэп, щівнальэ мыхьэнэ зиіз автомобиль гъуэту-хэмрэ ухуэныгъз Іэрьщі-хэмрэ зехьэным 2010 гъзм техіуэдэнур зыхуэдизыр тъзувыным, КъБР-м и Правительствам 2009 Правительствэм 2009
гъм фокадам и 24-м къвщигъя кlа Унафэ № 552
гъм фокадам и 24-м къвщигъя кlа Унафъ № 552
гъм кързиками и изгързицъями мерала и узутъу хэм.
Ззіущіям хэтащ министразу, къврал комитетхэм я унафъщиру, къвлъ, район администрацъхм я я прабон администрацъхм я я гъзъя къулькъущізхэм, я гъзъя къулькъущізхэр, язгъя къулькъущізхэр.

ХЬЭЖЫКЪАРЭ Алик

піэ унафэщіхэм, хьэры-чэтыщіэхэм я фіыщіэкіз

псымэхэмкіэ, нэгъуэщі-хэмкіи къызэгъэпэщы-ным, санитар транспорт-рэ унэльащіэрэ къэщэху-ным, амбулаторэхэмрэ

сымаджэщхэмрэ зэгъэпэ-щыжыным, мафіэс шы-

Сэбан Хьэсэнбий Мухьэмэд и къуэм Тэрч щІыналъэ хэхакІуэ комиссэм и унафэщІым и къулыкъур щхьэщыхы

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и ХэхакІуэ комиссэм и Унафэ

ын. 2. Мы Унафэр ціыхубэ хъыбарегъащіэ іэнатіэхэмкіз ъэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Хэхакіуэ комиссэм Інтернетым щиіэ сайтымкіэ хэіущіыіу щіын.

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Хэхакіуэ комиссэм и унафэщ Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Хэхакіуэ комиссэм и секретарь АТМУРЗАЕВЭ Иринэ

●Гу зылъытапхъэ

Республикэм исхэм зыфхудогъазэ!

Гивициинтиян пилинг отправления обедератьно закон в 13.1-р гь эзэщінным пыщіауэ КьБР міцьзэтерка щытыкіз тикіні захуать э хэтку кынідыным інтьзінкумі адмон э жытагьуэ эзгухьзіныть ээм пратымізумі адмонізумі заукыть э мідэмі заукыть эм пратымізумі прату зауку прату прат

Эквадорым и мурадыр хуадэркъым

АБХЪАЗ. *США-м и* Конгрессым илжыблагьэ Эквадорыр къыхуриджащ Абхъазымрэ Осетие Ипшэмрэ къэралыгъуэ

США-м и конгрессмен-эм Эквадорым и презихэм Эквадорым и прези-дентым хуагъзхва тхы-гъэм къвкощ Евросою-зым, НАТО-м, ОБСЕ-м, США-м Осетие Ипщэм-рэ Абхъазымрэ Куржым и щынальзу къвзэральы-тэр икИ ООН-м и Сов-безым и резолюцэм ар

къызэрыщыгъэлъэгъуар. «Дунейпсо зэгурыІуэ «Дунеипсо зэгуры уэ-ныгъэм къыщек узк Хаб-зэм къыщы гъэльэгъ уа-къым Абхазымрэ Ссетие Ипщамрэ къэралыгъ уз щхъхууз укъззэрыплънтэ хъун Іэмал е щхъусыгъуз-дбы къыхак Іыу. Куржым и щынальор зэгуэгчыныр щІэпхъаджагъэ пэлъы тэщ», - итщ тхыгъэм.

тэщ», - итщ тхыгьэм.
Фигу къздгъзкІыжынщи, Эквадорым иджыб-дагъэ жиІащ Абхъазымрэ Осетие Ипщэмрэ щхьэ-

хуиту къилъытэну зэры-хьэзырыр, а Іуэхум щІы-пІэ парламентыр зэры-хэплъэнур

АДЫГЕЙ. *Дызэрыт* ильэсым зэрышІидзэрэ Адыгейм и цІыхухэм я хэхьуэр процент 22,9-кіэ нэхъыбэ хъуащ икіи ар сом мини 8-м нэблэгъащ.

— 115 БЛИКЭ парла-ментым игъэхызыра тхы-гъэм къмзэрыхэщымкіэ, уасэхэми хэхъуащ про-цент 23,9-кіз. Ар процент 12,8-кіэ нэхъмбэщ 2008 гъэм щыйа бжыгъэхэм нэхърэ. РЕСПУБЛИКЭ парла-нтым игъэхьэзыра тхы-

«Макдональдс» шхапІэр къызэІуах

КЪЭРЭШЕЙ-ШЭР-ДЖЭС. Республикэм и президентым и пресс-

ІуэхушІапІэм къызэри-тымкіэ, Къэрэшей-Шэрджэсым иджыблагьэ зэгуры ирицылац ры ирицылац «Макдональдс» компани-ем, абы и шхап эхэр цы налъэм къыщызэТуихы-ным теухуауэ.

ЕВРОПЭМ и КъузкІы ЕВРОПЭМ и Клужкы ПР Імклем Террисей Федерацэмрэ «Макдо- нальде» компанием щи- унафэщ Г Хесбулатов Къмзът зэрыжинамкіэ, а проєктым и фіыгъяків дажані Банатівщізу 120-м наблагъя республикам и цімхузя компаниям цімхузя компаниям и цімхузя компаниям и цімхузя компаниям править за пришагьям маженням при за пришагьям маженням править за пришагьям маженьмія хурагъяджэ югъукІэ хурагъэджэ

нуш Къэрэшей-Шэрджэсым къыщызэІуахыну «Мак-дональдс» шхапІэм сом мелуани 100-м нэблагъэ тек Іуэдэнущ.

ХЬЭЩЫКЪУЕЙ Олег.

• Узыншагъэ

Ди деж A/H1N1 грипп **ЩЫІЭКЪЫМ**

Къэбэрдей-Балъкъэрыр хнубыдэр-къым вирус инфекцэ узыфэхэмрэ грип-пымрэ къышызэш!эрыуа ш!ыналъэхэм.

КБР-м УЗЫНШАГЪЭР хъумэнымкі» и ми-истр Бицу Вадим зэрыжиламкі», вирус уз эрыціалэхэр зэфыккэр Къзбэрдей-баль-ъэр Республикэм щынэхъ мащіэш, ику иту рысейм ельатау». Бикыхъ-щіымаху лъз-ъзнам къзкъей грипп лізужынгьухэр къ-вкуэлісн папшір вакцинэхор ціыху ми 4-вкуэлісн папшір вакцинэхор ціыху ми 4мыуэлізн папшіз бакцинехбр ціькуіміі 48-м жапкжавці, заман благьэм кърнубыду ар-гуэру апкуэдэ вакцинзу хэльхыэгьуэ мінін 102-рэ къздэрыхызнуц икін ар іриккунущ узыр нэхь зэуэлізникіз хърну къальыт гуп-хэм ірахьалізн папшід. Республикэм и сы-маджэціхэмірэ профилактигі знагізхэмрэ хуэхызьаріці сымаджь хізуауэ къекіуалізжэм зэре Ізэнум. Абыхэм ирахьэл Іэну хущ-хъуэгъузу зыхуеинум хуэдиз яІэш, гриппым зимыубгъун папщІз зэфІэгъэк Іыпхъжэр яуб-

зямыуогыун папшы эзфтэгьэкыпхыжэр луо-зыхуаш, Министрым къыхигъэщащ A/H1N1 грп-пым зиубгъунымк!э шынагъуэ республикэм зэрыщымы!эр. Апхуэдэ узыфэ зыпкърыту пым знубгъунымкіз шынагъуэ республикэм зэрыщымыіэр. Апхуэдэ узыфэ зыпкърыту къапъытауэ щыта ціыхуитіыр иджыпсту узыншэ хъужащ. Абыхэм япыщіа ціыхухэм я узыншагъэр къапщытэри, зыри

● Лэскэн куей

Ізнатізншэхэм

ядоІэпыкъц

Федеральнэ программэм инкъ итк1э, ц1ыхухэр 1эна-т1эк1э къызэзыгьэнэнц цент-рым и Лэскэн куей къудамэм езым и деж щатха лэжьан1эн-

шэхэм хьэрычэт Іуэху зэха-ублэн пашцІэ дэтхэнэми хуэ-зэу сом мин 58-рэ ярет, - ІЭНАТІЭНШЭУ ди деж зыщезыгъэтхахэм субсидис-хэр яхухэтхын папщІэ, япэ щІыкІэ бизнес-план ягъэхьэ-зырын хуейщ. Абы къэпщы-такІуэхэр хоплъэри, зыхухэ-хыпхъэр ягъэбелджылы, -

жеІэ Лэскэн куейм и цІыху-хэр ІэнатІэкІэ къызэзыгъэпэщ центрым и унафэщІ ІэпекІуэ Арсен. - Программэр гъатхэпэм къышышІэдзаvэ іэлажьэ. А зэманым къри

убыдэу тхыльхэр къэзыта цІыху 350-м щыщу 190-м

ахъшэ етыпхъзу комиссэм къилъытащ. ІзпекІуэ Арсен зэрыжи-

Іэпек Іуэ Арсен зэрыжи-Іамкіз, куейм ис лэжьапіз-н шэхэм ящыш куэдым Ізпыш-хуэ, мэл, джэдкьаз, тхэкіу-мэкім ятьэшхэну я му-радш, Дэрбээр, щхьэшізша-піз Іуэхущіапізхэр къвзэ-Іузыхыну хуейхэри яхэтщ.

ТЕКІУЖЬ Запета

зэрамылажьэр нэрыльагьу къащащ,
- Урысейи Узыншагьэр хъумэнымрэ социальнэ зыужыныгьэмкБ и ининстерствэм
спуъка завиком инкь иткі, мыгувау псори
зэх зу вакцинэ зэмылізужывтуру мин 637ру кылтэрыхамуш, -минаци ининстрым,
грам жантырыхамуш, -минаци ининстрым,
грам жантырыхамуш, -минаци ининстрым,
грам жантырым, грам жантыр хэхучным, сагуум, шхалізм, коммунальнэ узухутыбэхэр ээфіэлыгьэм Ізнагар хэхучным уракума жантыры замылар хэхучным уракума жантыр уракума жантыр этранспортым, алхузсар уреспубликар гісамір, гамыр, эксетурокыдар жантыры уракума жантыр жантыр жантыр жантыр кумакальхынуш сайні саджам, курыт школы уракума стым и куре и жыныжыны еджакума жантыр жантыры жантыры, макун 10 л
жантырын куре и жантыры ининстерствам цыкухум быкыкэфыкыратырын куре и жантыра жантыра жантыра жантыра жантыра жантыра жантырын куре жантыр куре жантырын куре жантыр куре жантырын куре жантыр куре ж

- фін Ізэр Ізмап зэриізкіз няхъвіоэрэ, псом хуэмыдру фыкъепса е фынсча нэужь, са-бынкіз фткэзші; - фін зэр, фи пэр, фи жьэр Ізкіз зэрывмы-пэзцівным фыкушізжу; - пыкусыху фыкумуз ту пъыфтамэ, ма-кун 7-кіз унэм фыктышізмык;

хуи /-кіз унэм фыкъыщіэмыкі;
- сымаджэ фыхъуарэ унэм фыщіэсмэ, фи унагъуэм ис адрей ціыхухэм нэхъ фапэіэщізу фызэрыщытыным яужь фит, пзіулъхьэ

ТОЛАСОВЭ Екатеринэ, м и Президентымрэ Правительствэм рэ я пресс-Іуэхущіапіэм и лэжьакіу:

Прохладнэ районым бжыхьэсэр и кіэм щыноблагьэ. А лэжыгьэр ззуіуу ирагьэкіуэкі «МТЗ-80», «Беларусь-1221», «Джон Дир», «Маккормик» трактор льэшхэмкіэ.

тория в предоставления в под предоставления в предоставле

Takiyar C,

WILLIAM TO THE PARTY OF THE PAR

Къаруушхуэ зиlэ толъкъунхэр

щІыр явэ

лізу къыдата бжыгъзхэм къазэрыхэщымкіз, нарты-хуу тонн 18558-рэ кърахьз-лізжащ, сэхурану тонн 7124-рэ къыщіаіукіащ. Псори зэхэту Прохладнэ

Прохладнэ куей

Жылэхэр хасэ,

Псори захату продладла куейм нобак!а нарт гъвара гектар 5180-м, сахураныр гектар 7304-м щы!ухыжащ. Нартыхур нахънф!у къай-хъул!ащ «Велес-Агро», «Рас-свет», «Прохладна ХПБ», Пет-ровха я ц!ак!а щы!а хозяйстровхэ я ціякіз щыіз хозяйсть вхэля я мажумашыщізм. Зарызахівльных ула хуары абыхэм му иту гектарым хуазу кърахьэліащ цент-нер 77.3-р., 76.9-р., 51.3-р., 36.8-р. Схуранымкіз компредерження при компредерження компредерження при компредерження компредерження при компредерження компредерження компредерження компредерження компредерження компредерження

Щэкіуэгъуэм и 15, тхьэмахуэ ♦Гъуэгухэм къышыхъуа на

хыр уlэгъэ хъуащ. lyэхур ап-хуэдизкіэ хэплъэгъуэщи, псори поплъз США-м и пре-зидент Обамэ Барак ишіы-

къухьэжынущ сыхьэт 16-рэ дакъикъэ 12-м.

♦Махуэм и кІыхьагъщ сы-хьэти 9-рэ дакъикъэ 45-рэ.

Мы махуэхэм

ШытыкІэр гугъу щыхъу щПриморьем. Жьапщэш-уэм ирихужьа толъкъун Щэкіуэгъуэм и 14, *щэбэт* инхэр йобгъэрыкіуэ хь Іуфэм Іус жылагъуэхэм.

Владивосток и Ізтащхьом ціыхухэм захуигъэзащ, Іуэх піащізгъуэ ямыізмэ, уэрам хэм къыдэмыхьэну. Къалэм и Іуэхущіапізхэм я лэжьэ гъуз зэманыр ягъэмэщіащ ФФошыгъу узым пэщІэты нымкІэ дунейпсо махуэщ Инсулиныр къэзыгупсыса Нобель и саугъэтым и лауреат, канадэ физиолог Бантинг Фредерик (1891 - 1941) тинг Фредерик (1891 - 1941) къвщалъхуа махуэм ири-къллыу ягъзуващ.
◆ЩэкІуэгъуэм и 14 - 15-хэм Сингапур щекІуэкІынущ Азие - кы Хуэм экономикэ зэ-дэлэжьэныгъэм (АТЭС) хэм Сингалур декууча ягуэм Соролуальна эбрууча и драшколхэр, сабий садхэр зэхүащащ. Зи къалэнхэм пэлуацац; ом коммунально Ізна-тІзм и лэжьакіуэхэрщ. Абы-хэм уэсышхуэ къесыр зэтра-мыгъэхьэным терууауэ яху-зэфізкіыр ящіэ. къэралхэмрэ абыхэм я правительствэхэмрэ я уна-Дзэхэр къришыжыну? вительствэхэмрэ я уна-фэщіхмя я 17-нэ зэіущіэр. ♦ Ильэси 120-рэ и пэкіэ къальхуащ Индием и къз-рал, политикэ лэжьакіуэ, премьер-министр Неру Джавахарлал (1889 - 1964). ◆Дыгъэр къъщізкащ сы-къзти 7-рэ дакъикъи 1-м,

ТІалибхэм Пакистаным щІэпхъаджагъэ зыбжанэ

щалэжьащ.

Хъийм икlахэм а къэралым и дээ тlасхъэщјахуэм я хэщјапјэр лагъымхэмкіэ къагъзуащ. Ціыхуи 9 хэкіуэдащ. Абы пэмыжыжьэу ар-

дащ. Абы пэмыжыжьэу ар-гуэру ціыхуи 3 щаукіащ. Іуэхухэр щынэхъыкіэжщ

Афганистаным. Зы махуи дэкІыркъым, езыхэри хэкІуа

сыпыншагъэхэм хэкіуэда-хэр ягу къыщагъэкіыж ду-нейпсо махуэщ. ООН-м и Ас-самблее Нэхъыщхьэм 2005 ягъэуващ. ♦Илъэс 75-рэ и пэкіэ (1934)

Щэкіуэгъуэм и 16, блыщхьэ

ФШыІзныгъэм теухуа ду-нейпсо махуэш. 1995 гъзм щэкіуэгъуэм и 16-м ЮНЕСКО-м хэт къэралхэм къащтащ ШыІзныгъэм и хабзэхэр щыубзыхуа декла-рацэ.

рацэ. ♦ 1996 гъэм щэкІуэгъуэм и 16-м Дагъыстаным и Кас-16-м Дагъвістаным и Кас-пийск къалэм псзуліз унар къвщыщагъзуам хауіхдахэр агу къвшатэсьівъм махуощ. ◆ Дыгъэр къвіщізківнущ сыхэти 7-рэ дактыкты 5-м, ктухьзжнімущ сыхьэт 16-рэ дакъикъи 10-м. ◆Махуэм и Кіыхьагъщ сы-хьэти 9-рэ дактыкть 35-рэ.

Лъэпкъ Іущыгъэ:

Дахэр зыгъэдахэр щэнырщ.

Ныбжьэгъухэмрэ

Іыхьлыхэмрэ

ягъэлъапІэ Опшыхьхэр

Пшыхьыр зыхуагьэльэпіа Лыкъуэжь Неллярэ «Жылапхьэ» тхыльымрэ «Вагьуэ зэпэджэж» дискымрэ зи мылькукіэ къыдагьэкіа Нэгьуей (Архэст) Радимэрэ.

РЕЖИССЕР Сапрыкинэ Га-

РЕЖЛІССЕ Сапрыкина на лина дахау, заму ей кузэзу кы-зэригьэпэща пщыхьэщхьэм кърихьэліат льэпкь интелли-генцэр, Нелли и ныбжыэгъу-хэмрэ лэжьэгъухэмрэ, ткакуу-хэмрэ усакуэхэмрэ, ти твор-чествэр фіыуэ зыльагъухэмрэ и благъзжуярэ. Ар ирагьэку-экіащ Къзбэрдей драмэ теат-рым и артисткаху и Тхышыгъ-

рым и артисткэхэ у Тхьэшыгъ-уей Жаннэрэ КІэхумахуэ ФатІ-

имэрэ. Щіэщыгъуэу, къызэджэ усэхэр Іуэхум екіуу къызэры-хэхам зэіушэм кърихьэліа псо-

ри зыіэпишэрт, хы эхы, псальэ гуапэ жызыіэхэмрэ Лыкъуэжь-ым и уэрэдхэр артистхэм зэрагъэзащіэмрэ дахэу

зэщіэжьыуэрт. Япэ псальэр иратащ нэхъы-

лігі пкалізэр гіратац нэхвы-жыыфі, КъБР-м и ціыхубэ тхакіуэ Нало Заур. - Литературэр фіыуэ зы-пьагъу, усэ къемыджэу мыгсэ-уф, уэрэд емыдаіуэу мыххы ціыхухэращ мыбдеж къыщызэ-

хуэсари, тхьэм узыншагъэ къы вит, гъащ!э кlыхь фыхъу, - жи laщ Заур. - Дызэрыгушхуэн

дызэрыпагэн, литературэм и псыпэр зышэхэм ящыщщ Лыкъуэжь Нелли, тхыгъэ жан-

Лыкбуэжь пелии, тхыг ъэ жагг рхэм щыш куэдым щылажьэ а усакІуэм, тхакІуэм ехъулІэны-гъэ иІэну си гуапэщ. ФІыкІэ сызыщыгугъ, сызэримыгъэ-

• Шэджэм куей КІэрэф Астемыр и ехъцліэныгьэ

Боксымкіэ школакіуэхэм я Европэ зэхьэзэхуэү Анапэ щекіуэкіам Шкьэлыкьуэ шыш адыгэ шіалэ Кіэрэф Астемыр шытекіуаш, Зэпеуэм и кізух іыхьэм абы шыхигьэшіащ Бос-нием шыш Чолпэ Надпр.

ШЭДЖЭМ куейм и администрацэм и унафэщі Мамбэт Ми-хаил спортсмен ныбжьыщіэм ехъуэхъуащ и зэфіэкіым хигьэ-хъуэну, и текіуэныгъэх эр нжъыбэ хъуну икіи ахъшэ саугъэткіз

хвужну, и Темуэлев вэхэр лэхевиох хөрүү лилг ахашасыу валгаж хуэулсаш. Кэрэф Астемыр е 9-нэ классым щоджэ. Ильэсилші зэ-рыхру льяндэрэ боксым дехьэх. Абы зыщегьасэ спортымий уардунчу Шэджэн кьялэм дэтын. Астемыр и тренер Кізрэф Залым щіалэр эакуунтьасэр боксым и Ізмалжим и заккужым, атіэ психологие и льэнькогужис ат хэдэ зэлегуэми хуэхыэ-зыру шытымин, изгъузыі щэху куэдми хуеущий.

Пшіэ къызэрыпхуашіым, ун гуашіэр къызэральытэм и щыхь-эту ун гуфіэгъуэм ціыхухэр къызэрекіуаліэр плъагъуныр, шэч

этуунгундэг арумышахухар көвзэрсых анаргинаа ууныр, шээ замыла үү галаш. Игисысэ захуумылы ау азын зэрызашыйын тар, кымбрэлыкы даткан замим зэрышыштүүбыкыр нэрылаагыуч кымбражар карамын тар Даткан тарыхыр такир, усакуу. Уб-м и Такир жээ я союзым хэт Лыкку жы Нелли. Березка-жыштымы и пашым шыхуу кузуу кезашылар үхуугчу шаштт. Нелли и ныбжыр илээс бакигчэ дахэ ирикуаш, абы ирикылар кымштажы с Акыпатахы, уса тылымыра и пса-пажара ышшагы ууралхар зытет «Вагыу» зэлэджэж- дискымра

щіэхъум щхьэкіи фіыщіз зыхуэсщі ціыхущ ар. Лы-

къуэжьым хуэдэ зыхэт ди ады-гэ лъэпкъыр бэгъуэну Тхьэм Гэ льэнкыр сэт вулгу мас. жиlэ.

Сэ си къалэн нэхъвщхьэр ятхар къэспцыгэнращ, Заур и псальэхэм къвпищащ филологие щэныгъэхэм я доктор, Гуманитар къэутэныгъэзэмкіэ

институтым адыгэ литерату-рэмрэ ІуэрыІуатэмкІэ и къуда-

и іздакьзіцізнікэр ягія дыдзу ішыспрэгрума абыхэм сыкра-гьзуізбежаўу зэрышыгар. Се-джэху иджыри ахэр зэрыгха бэз дахэр согьэшіагчуэ. Гуфіз-груэшкуэці нобэрей эзіушіру, алкуэдэ шкэусыгруза! вузд-рэ зэхуэсын ткьэм диці. Къвікізльяціуу итшыхым къышыпсэльаці УФ-м щіыхь-

квыщыпсяльащ УЧ-м щыкь зиlэ и артисткэ Жья/амыхъу Кјунэ. Абы и гугъу ищіащ Нел-ли хэлъ ціыхугъэм, нэмысым, и кву зээр - Уэзырмэсрэ Нарт-щауэрэ - унагъуэм иль гъзсэ-ныгъэм и щагкъз нэрыгльатъуу зэрыщытым. Абыхэм я

ДЗЭГЪАШТЭ Азэмэт

лъагъу, удыдейуэ фізкіа ябжыркъым. А тіэ, «Спар-так-Налшыкым» ухэту фут-бол джэгуныр зэфізбгъэкі

хъунукъэ, нэгъуэщіы-піэ умыкіуэу? Ар гугъу хъуну?

- Пэжыр жыпіэмэ, «Спар-так-Налшыкым» фіэкіа нэгъуэщі командэ сыщыджэгу-ну сыхуейкъым. Ауэ сытми зыщіыпіэ сыкіуэфынукъым,

Сэ Къашыргъэ Хьэпа щіэ куэдрэ сыіущіауэ сху-жыіэнукъым, сыхуэзэну жыляуксым. Сыхуэзэну хуабжьу си гуапэу щыта пэтми. Ауэ и тхыгьэхэм «къызжаlауэ» сщіэрт а ціыху шэджашэм. губ-зыгъэм узыщінгъэдэіун куэд зэријэр. Зэгуэрым. 1975 гъэм и фокјадэ мазэм. радиом сокіри сокіу: абы деж, очерк тестхыхьы ну. Джэрмэншыкдэсхэм ящыщу япэ сызэупщіам къызжеіэ ар щыпсэур жылымсі эр шымсуул. жылашіэ сыхуэзэу сызы-текіухьар шыжесіэм, гуа-пэу къызоплты: «Зы Іуэху-унмыізу укъэкіуами хъар-зынэт. Борис. Накіуэ, ны-шіыхьэ». Унэм сыщіешэрн етіуанэ къатым сыдрешей - арат и кабинетыр здэ-

С ЫХЬЭТИТІЫМ нэблагъэкіэ дызэпсэльащ. И нэгъу-джэхэм къыпхыпль и нитіыр къыстриубыдауэ ар къыщы-эзплькіэ, сэ къысфіящіырт абы имыльагъу щымыізу, уеблям си щымызу, уеблям си щхьэм иль гуп-сысэхэми хуиту пхыплъыфу къысщыхъурт. Сеупщыху, псалъэ къэс зэпишэчрэ жы-пlэну, мыпlащјзу, гупсэ хуу

жэуапыр къызитыжырт. Абы щыгъуэ згъэхьэзыра, Абы шыгкуз эткэхкээмэд Егкэаджайуу унагкуз» зы-фізсцая очеркыр радиокіз къат, «Ленин гкузгу» газет-ми къытрадзэ. Абы и ужь-из зыкъом дэкізу, хьэпа-шіз сыщыхуозэ Тхакіухэм я союзым. Си тхыгьэм теу-хуауз сэри сеупщіактым, аўэ и къысхушыттыкізміз, аўэ и къысхушытыкізміз, аўэ и къысхушытыкізміз, аўэ и къысхушытыкізміз, аўэ и кызкушы ар игу зэры-

рихьар... А очеркым къыщызгъэпъэгъуат Къашыргъэ Хьэпа-щіэ и гъащіэр, и пэжьыгъэр къыгуэхыпіэ имыіэу курыт

кылуэхыпі зимы у курыт еджапімура итературамур пыціауз зэрышытар.Классиба еджапізр кыражэм кылцехурі, Кыла-щіз макіу етэджакіуэхэр цатъхъззыру Напшык шыіа мазитух курсхэм. Нужь-кіз абы етъзэж кылщать уда куражэм икій 1951 гъзы етьзджакіуэу лэжьэн щіе-

жьэну, - игу къигъэкіыжырт Къашыргъэм. - Ди еджапіэ

●Псапэ

Зи ныбжь хэкіуэтахэм зыщіаг ъакъуэ

Текіуэныгъэ Иным и юби лейм и пэ къихуэу ди къэра лым щокіуэкі «іуэху гуапээ б5-рэ» урысейпсо акцэр Абы хеубыда «Гуапагъэкі: тэопас дајэпыкъуныгъэм и машинэ» іуэхуу Налшын гъэпса дэ]эпыкъўныгъэм и машинэ» Іуэхуу Налшык щаублари. Проектыр «М-Драйв» жылагъуэ щ[алэгьуалэ зэгухьэныгъэм егъэзащ[э] Налшык къалэм и щ[ып]э администрацэм щІалэгъуалэмрэ жылагъуз зэгухьэныгъэхэмрэ я Туэхухэмкіэ и къудамэр и щіэ гъэкъуэну.

«М-Драйв»-м и Іэтащхьз Байсиев Темыржан зэры-Іамкіэ, щіалэгъуалэ зэгу-эныгъэр хьэзырщ ветеранхэм транспорт дэ!э-пыкъуныгъэ яритыну: «Языныкъуэхэм деж зи ныбжь хэкіуэта ціыхум къохьэлъэкі хэхнуэта ціыхум къохьэльэм щіакхэр къищахун папщіа тыкуэным кіуэну. Да апхуэ-дэхэм дадэ!эпыкъуну ды-хуейщ. Къызолъыта ар дэ ди къалэну. Сыхуейщ зи ныбжь хэкуэтахэр я закъузу къызэрынамк!э я щхьэм

ну». Зи ныбжь хэкіуэтахэр 42-37-58 телефонымкіз Ве-теранхэм я советым е 42-27-68, 47-46-96 номерхэмкіз Налшык къалэм и щіыпіз администрацэм щіалэгъуалэмрэ жылагъуэ зэгухьэ-ныгъэхэмрэ я Іуэхухэмкіэ и къудамэм псалъзу дэіэ-пыкъуныгъэ щыщіэлъзіу

лым и завучу. Абы и къару п1эхэм къыщыдок1 абы и псори ирихьэл1эрт егъэджа- «Насыпым и хэк1ып1э» пове

псори ирихызанэг стэлджа Кіужэм я Ізагъэм, щірныгт-эм хэтъхжуным, сабийхэр тэмэму етэджэным, гэсэным. Нэмыцэ фашистхэр кылт теузу ди щіршэм кымцы-партызанами ди пэжы-пыр эзпыдгызуакым, - игу кылтызмізькырт Кылащіэ. Нэмыцхэр ди къуажам зэ-пыр да дижум, забихам якъутауу-шыта да школутар эздга-цьята да школутар эздга-цьята да школутар эздга-дах, дэмыкцу дэжын щірд-дэжаш. ныр, «Бтыхэм я нэгу щы-кіахэр» дассказ тхыптыры, Абыхэм гуапау міушіат ди тхыптедияхэри критикэри. Къашыргъэм и творческа-зэфізкіми хэхэуэ эзпытт. Абы и щыхьэтт «Пшэкіухы-романьшірт» дъэлація птаж-5 зэрырикыр», абы ціыху-зумання за правода правода за правода правода правода нымкіз, ди литературэм мітра за правода правода правода правода за правода пр нымкіэ, ди литературэм зегьзумьынымкіэ иіэ ла-жылгышкуэр къвльнтэрым и Совет Ізхъвшкээрым и Совет Ізхъвшкээм и Прези-къраташ, 1968 гъз м Къзпа-ціэ къвіфіашац - Отпечник народного образования РСФСР- ціэ пъвліэр. 1973 гъзм Къвшыртъэр хъуащ Катаджакіуэ и по оби плээ (Во шонкъум. 1974)

Къуажэдэсхэр гъавэкіз, щыгъын хуабэкіз, ахъшэкіз фронтым щыдзізпыкъум Къашыргъз Хъэпащіи пъэкі къигъэнакъым - и мылъку хьэлэлым къыхэкіыу къэралым иритыгьащ сом мин щэ ныкъуэ икіи ар танк щіы-ным трагьэкіуэдэну щіэлъэ Іуащ. Нэмыцэ фашистхэр узақ, пэлық фаштелар, хьэныгъэ хуэзыщіа Къа-шыргъэм фіыщіэ къыхуи-щіу телеграммэ къыхуигъэ-хьауэ щытащ Сталиным.

Егьэджакіцэ,

тхакіуэ, хэкулі

Къащыргъэ Хьэпащіэ къызэралъхурэ

нобэ илъэс 95-рэ ирокъу

Къашыргъжэ Хьэпащіэрэ Нэкурэрэ. 1980 гъэ.

ом къекіуалізу щытар са-ій пщіей къудейт. Егъз-

дэкІри, ди пэщіэдзэ еджапі-

егъэджакіуэ. И ныбжыыр илээс бо щрикъум, 1974 гъэм, Хьэпашіэ аргуэру къратащ Къзбэрдей-Балъкъэрым и Совет Нжышцьым и Президиумым и Щіыхь тхыптыр, хьэпашіэ зэлымыуу тхэрт. Абы и творчествэм пиіания устана профеством профеств

стыр, «Лъапсэ быдэ» рома ныр, «Бгыхэм я нэгу щІэ

Хъл паш (1) зъл вы мы уз хъл дой и творчествъм пификул хуниц у кулдрэ теп-хыкаат кунтик 153 Шэв-хыкаат кунтик 153 Шэв-хыр и пъвът за трат Къашъргъю и тъм тър тъм пъвъ дой по пред том по по пред том напкыым, ата и гукъжіьых кар шказухьаса тхыігашкурац. Хуабжыу гранцагруанца бы укъеджану. А тхыгам упшу къыщыгъз пыртуари тхакіуар кызыкари, абы гъащам гуфіагруари.

хамдари, аюы гъащизм гуры-турор горова кърганизми горова горова горова горова горова кърганизми горова го уэм щіэту зэрыбынхэр узын-шэу псэуну Тхьэм жиіэ!

КЪАГЪЫРМЭС Борис

Зауэ нэужьым Джэрмэн-шык къуажэм щаухуэ курыт сджапізм и унэшхээ. 1954 гъэм къышышіздзауэ абы Къашыргъэм адыгэбээмэн интературэміз шретьаджэ еянэ-епщіанэ классхэр. А зэманым ирихьэлізу ар

егъэджакіуэ іэзэ зэрыхъуам къыдэкіуэу, республикэми

сэмэгумкіэ Мафіэдз Сэрэбий щысщ, Япэ сатырым сэмэгумкіэ япэу щысыр КъБКъУ-м и рект ор Къарэмырээ Барэсбийщ, 1963 гьэ.

«Спартак-Налишьки» и капитан Джудович Миод-ран иджыбалгьэ зыхуузд-гьзэрн тедгьэнсэлты-хыш Мэжуу и «Динамо»-р бжыгтэшхуук!э къащіы-теніуан и икмускитуум; Черногорием и командэ къмкжам шізуэ хатьжьа-хэм, иэгъуэщіхэми.

хэм, изглуущихэм;
- Миодааг, Мэзкуу и «Динамо»-р адхууддуу шхээ
этгенгэмүүл?
- Япэрауэ, къыхээгъэшынги, "Динамо»-р сыт и лээнь
уулдаш уулдаг уулдаг уулдаг идээ и дэглүүл уулдаг уулдаг идээ и лэшэдээ жэг уулдаг уулдаг уулдаг идээ и лэшэдээ жэг уулдаг уулдаг уулдаг уулдаг уулдаг уулдаг уулдаг - Жубагр — фышылэг сенгэмүүлдагу арышылэг сенгэмүүлдагу арышылэг сенгэмүүлдагу арышылаг сенгэмүүлдагу арышылаг сенгэмүүлдагу арышылаг

кіынщ нужьрей зэіущіэм фыщіетіысэхам и щхьэу-

СЫТБУЭВ.

«Абы и шхьэусыгъуэр иджыйсту схужыіэнукъым, ауз зајушјэм и япэ дакъикъам топ къыпхудатъякіа наужь, зыкъэпшјэжыну тыншкъым. Судьями и заран гуэрхэри јузхум хэлъащ. Динамо-м и гьуащхьэхьумэ Уилкшир кар-точкэ гьуэжь иригъэлъэгъуа нэужь, къыкіэльыкіуэ дакъикъэм я гъуэм пэмыжыжьэу Самсоновыр щриудащ. Ар самсоновыр щриудащ. Ар судьям имыпъэтьуа хуэдэу энщіри блигьэкіаш. Шыс-хьагьэнщ етіуанэ карточкэр Млкшир иритьэльагьуу губ-гьуэм ирихуну. Пенальти дэдгьэкірэ бжыгьэр 1:2 тхуэщіауэ щытамэ, зэіущіру

нэгкуэшци късецрэхкуэкцыя кынніз хууит.

— Ижжы атокіз сытхэр

— Ижжы атокіз сытхэр

— Япэраў, Динамо-м дышівыдэмыджэгуфам и шкыукрытуэрэ захэгээ кіын
хуейш, Ди пээр шірзыгээршар араш, Мазиц ххуауэ,

— Кубань-р къвызэрыздалра-кіыкіубаны-р кызарыздалра-кіыди кларур ихьаш, Гугърш

зэічші куас, а я ижжь дыя зэlущіэ къэс, ар яужь дыдэ фіэкіа умыщіэу топджэгу

різкіа ульндо, убгьуэм укъихьэну. Сэ иджыпсту щхьэусыгъуэ гъэспъыхъуэу аракъым, lyэхур зэрыщытыр жысізу аращ. Къыкіэлъыкіуэ зэіу-

араш, Къыкізльыкіуэ ззіў-шізэ міосква-м пэвиу дед-гээкіўэкіыну ди мурадц.
—Динано-м фытекіуауз
цытамэ, мы нглэсым фина
кьалныр — премьер-лигэм
кьалэныр — втэзэшід
— Арм зэрыхэрил —Дина-могр зэрыхэрил —Дина-могр зэрыхэрил —Дина-стра зэрыхэрил —Дина-стра зэрыхэрил —Дина-стра зэрыхэрил —Дина-кор зэрыхэрил —Дина-кор зэрыхэрил —Дина-кор зэрыхэрил —Дина-стра зэрыхэрил —Дина-стра зэрыхэрил —Дина-стра зэрыхэрил —Дина-стра зэрых — Замуат —

къыми, игу зэlухат.
- Миодраг, уэ Черногори-

ем и командэ къыхэхам ухэтщ. 2010 гъэм ЮАР-м щекіуэкіыну дунейпсо чемпионатым фыкіуэн

хъуліа? - Апхуэдэ зэіущіэшхуэхэм Апхуэдэ эзіушізшхуэхэм ферногориер япзу мы гъэм ээрыхэтар къэлгыьгізмэ, мы-пенуэ жыпіз хъунуш, Пэжыр жыпізмэ, джэгут-учит-іщы командэм хэт топджэгухэр ээрызэмысам къыхэкіыу, къыдэхэхуілакъми, "ферного-риер къэралыг-уэушіэш, Къэбгъэльагагуэм, псорм пізш, къэралри, командэри,

щіэщ - къэралри, командэри, стадионри, базэри. - Дызэрыт илъэсым и

шыкым» и унафэщ-Іхэм зыкъысхуагъ-эзащ иджыблагъэ, командэм сыкъы-хэнэну къысхуагъэльагъуэу. Пэжыр жыпіэмэ, сэри му-рад сиіэкъым зы-щіыпіэ сыкіуэну, ауэ Румынием и ко-

аузтульныга пор ру къысщіоупщіз. Ар зэры-фіыр зыщ: си унэм нэхъ пэ-гьунэгьу сыхъунущ. Апхуэдзу щытми, мыбы сыкъанэмэ

нэхъ къэсщтэнущ.
- Къызэрызгуры уамкіэ, командэм ухэкіыж хъумэ, абы и щхьэусыгъуэу щы-тынур ун унэ нэхъ пэгъунэгъу зэрызыхуэпщіын закъуэрщ?

закъўэрш?
- Ар псом япэщ, ауэ, дауэ хъуми, къысхуагъэлъагъуэ псоми сыхэплъэнущ. Иужькізщ унафэ гуэр къыщысщычную.

тэнур.
- Ди командэм щіалэщізу укъыхыхьаш, иджыпсту нэхъыжьхэм ухабжэ. Абы къыдэкіуэу, ди ціыхухэр зэбгъэсащ, фіыуэ укъаry фізгъуэ куэд илъагъуну, нобэ хуэузыншэ и анэм и жьауэм куэдрэ щіэтыну гуапэу ехъуэхъуащ. Иджыпсту иіэ ежьужхувш. Иджылсту иlэ ехьуліныпъэм къмсжуэ фіз-кія зомыщіў, узыншагь з беда иlзу пслуну зэрнугаэр шыхо-ра загеухуам жриівш. - Ури ул творієс твэми пиці-фузоці, Нели, "жиівш УФ-м и цівхуба артистю Гъзсаця На-талье, икім пшыхым към-цыкузання заможня замож

щынсэнвахэм жана гюмкий аккылэгэү садохуу, дэтхэнэ зы хъузхъури къохъулГэну си гу апэш, Уи махуэ лъапГэмкГэ, уи тхылъыщГэмрэ дискымкГэ сынохту эхъу. Уи ныбжьэгъухэм-

кырг-мрэ гіні ушгеспуслікым-рэ щіыка жіл я артисткаўдаур Иринэ, Кьэбэрдей-Балькьэ-рым щіыкь зиіэ и артист Кьунйціыкіу Валерэ, Абазэхэ Фатінмэ, уэрэджыіакіуэ ньбжкыцізэз уўрыс Светанэ, Хьэмырээ Азэмэт, Нэгуей Анзор, Хьэкъун Исльам сымэ. Абыхэм нэхьыбээ улгэээшіар Лыкъуэжьым и псалъэхэр зыщІэлъ уэрэдхэрщ. Адыгэ

зыщіэль уэрэдхэрш, Адыгэ жы-фашэ ящыгьыу жь-шіэхэм яхэташ, уэрэдхэм кы-дэфаш [Қазарж.жэмик] Кавказ Ишхыэрэ кыралы ин-ститутым и актер кырдамэм шеджэ Бжыздыгьу Дианэрэ Мэліокыу Э Соерыкыуэрэ. Ат-хуэдауи Непли и усэхэм кыед-жаш УФ-м щіымы элія и ргыз-Кызамымымы Кімза абы и гы-

жаш уч-м щыкь зипэ и артист Жьэкіэмыхыу Кіунэ, абы и гьэ-сэнху Тхьэгьэпсэу Нарлщауэ, Хьэхьупашіэ Фатімясымэ. Зэіушіэр яухаш джэгукіэ. Пщыхьэш хьэр хэкіуэтэху хьэщіэхэр итъэджэгуащ пшы-

КІУЭКІУЭ ХьэІишэт.

•Май куей Ічэхущіапіэщіэр

Май къалэм къыщызэ-уахащ ціыху 50-м щіигъу цагъэлэжьэну «Союз» цэрбээр фабрикэ мый ныр, ябгынэжауэ щыта псэуалъэжьхэм я піэм зэ-ман кіэщіым къриубыдэу

ирагъажьэ

МЫ ІУЭХУЩІАПІЭМ и іафэщі Дэгуей Къазбэч упафэщі дэгуей къвазоэч къызэтухыным къвру ма-щіз трагъэктуэдакъым, зи лъвбжьэм фізкіа къэмына унэхэр щізрыщізу зэфіз-

падожьом фіокіа къзмына унахор шірорыцізу зафір-гъзурожны хуркі заруыстуар къзпрытамо. Иджы цаж кэлпъытамо. Иджы цаж кэлпъытамо. Иджы цаж кэлпъытамо. Котпяревско, Джулат, Опытно жылагъуз-хом щыщ дробзархор. Мы зэманым урхущір- міокі заменью урхушірові пожы- кірухам, смаш уудобхэр дінніроці, Мыгуроу щіртын підужытьу узам къзху- хурянущі. Май районым ихольми і гъзсаноми я фащахури. Алхудар я муращі щайужам, бідхожевщенщухим паліщір щіртынні- куру шкахурари ядіращі шайужам, бідхожевщенщухим палішір щіртынні- куру шкахурари ядіра иджынстуктэ ээлэжыынухэр гъунэжу яІэщ. Лэжьакіуэ-хэм я бжыгъэм къыхагъэхъуэну Іэмали ягъуэты-нущ. Ахэр фабрикэм и транспорткіэ къашэнуш икіи яшэжынуш.

хэр гъащіэм хэпща хъуныр КъБР-м и социальна поликъън-м и социальнэ поли-тикэм и унэтІыныгъэ нэхъ-ыщхьэхэм ящыщш икІи шэч хэлъкъым ди республи-кэм и адрей куейхэми къа-пэхэми мыпхуэдэ Іуэху бгъэдыхьэкіэщіэхэр къызэры

ЖАНХЪУЭТ Зузэ

ФІыгъуэ блэжьамэ

И піэр зэн шіашымыгьу-ппэн лэжьыгьэрэ фіыщіэрэ къызэринэкіаш Шэджы-хьэщіэ Мухьэмэд, ЕгъэджакТуэ ТэнатТэм къышы-щіндзэри, ар хьуащ ди рес-публикэм и унафэшТхэм ящыщ зы, идеолог Тущ, узэшІакІуэ, гъэсакІуэ пІэры-Іуэ. Ціыхум я гум фіыкіэ къышІния лэжьыгъэ куэд зэфінхащ Шэджыхьэщіэм, зы махуи теплъэкъукIа-къым ди лъэпкъ щэнхабзэм зэрызиужь гъуэгуанэхэм, абыхэм я унэтlакlуэу, зэ-

шэджыхьэщіэ му эмэд и гъащІэмрэ и Іуэху-Іафэхэмрэ теухуащ иджыблагъэ дунейм къытехьа тхыльыр - «Дальновидный политик, вдумчивый идео-пог» (Налшык, Котляровхэ тхыль тедзапІэ, 2009).

я кымпь недзапіз, 2009).

Тхайльям шызхуххіхсапі Мухальчоў.

далакахэміў Мухальчоў.

далакахэміў Мухальчоў.

дала далакахы далак макулов Борис, Шурдым Юрэ, ХьэфІыцІэ Мухьэмэд, Къущхьэунэ Алексей, КхъуэІуфэ Хьэчим, Хьэжу Анатолэ сымэ, нэгъуэщІ-

хьэщІэр егъэджакІуэу лэ-жьащ, а гъэм дзэм ираджэри илъэс 43-м щІигъукІэ комсо-мол, парт лэжьыгъэм хэтащ. 1946 гъэм ШэджыхьэщІэ Мухьэмэд комсомолым и мухьомэд комсомолым и шэджыхкэлціэм кърагалісь Кьобэрдей обкомым исекре-тарь кьулыккур кьыхуа-ігьэфэндан, а ЭнатГэм здам- шэ, Гуанціэджімы и Бэракь пэрытым куэд илэжьащ Плыжь, «Щыхь Дамыгь» Хэку зауэшхуэм и зэманым нэмыцэ зэрыпхъуак Гуэхэм зэхакъутауэ щыта промыш-леннэ предприятэхэр, кол-

хозхэр, совхозхэр, еджапІэ-хэр, щэнхабзэм и Іуэху-щІапІэхэр зэфІэгъэувэжы-

ным республикэм и щІалэ-гъуалэр хузэщІзІэтэным. 1949 гъэм ШІзджыхьэщІз Мукьэмэд хахащ партым и Налшык райкомым и япз секретару, 1956 гъэм шІзджэу ипъесиблікІз ээри-хьащ КПСС-м и обкомым пропагандэмор зигиального пропагандэмрэ агитацэмк и отделым и унафэщ къу лыкъур, 1963 гъэм партым и обкомым и секретарь хъу и обкомым и секретарь хьуаш. А кьулькыр зэриклэху,
Шэджыхьэшіэ Мухьэмэд,
хузэфіэкі пеори илэжьащ
республикэм и шэнхабээм и
јэнатіэ псоми зегъзужъвнымкіэ.
Хамэ къэрал шыпсэу ди
льзикъзгъухэр Хэкужьым

Анатолэ сымэ, нэгнуэщі- льэпкьэтьухэр Хакужьым хіми.
хіми.
Мідкыхыяіі Мұхыміз хуам Мұхыміз ң фіншіз
Кытуциар и кмуэр Урожай-
ин хатың, абы и жэрдэмкіз
ин хатың, абы и жэрдэмкіз
ин хатың, абы и жәрдэмкіз
ин хатың, абы и жәрдэмкіз
ин хатың, абы и жәрдэмкіз
ин хатың, абы и кміз
ин хатың, абы ин хатың, абы ин хатын, абы ин хатын, абы ин хатын, абы
ин хатын, абы ин хатын, абы ин хатын, абы
ин хатын, абы ин хатын, абы ин хатын, абы
ин хатын, абы ин хатын, абы ин хатын, абы
ин хатын, абы ин хатын, абы
ин хатын, абы ин хатын, абы
ин хатын, абы ин хатын, абы
ин хатын, абы ин хатын, абы
ин хатын, абы ин хатын, абы
ин хатын, абы ин хатын, абы
ин хатын, абы ин хатын, абы
ин хатын, абы ин хатын, абы
ин хатын, абы ин хатын, абы
ин хатын, абы ин хатын, абы
ин хатын, абы ин хатын, абы
ин хатын, абы ин хатын, абы ин хатын, абы
ин хатын, абы ин хаты дэүи щытащ. ШэджыхьэщІэ Мухьэмэд

эс 20-м щІнгъукІэ зэрихьащ. Къэралым и пащхьэм щиІэ фІыщІэм папщІэ ШэджыхьэщІэм къратащ орденхэр. ШэджыхьэщІэ Мухьэмэд

1996 гъэм фок Гадэм и 1-м ду-нейм ехыжащ.

КЪЭРМОКЪУЭ Хьэми

джудович миодраг: «Спартак-Налшыкым»

шхьэкіэ фызыхэта къызэ-рыхах зэіущіэхэм дауэ фе-

КІЗМ УН КОНТРАКТЫМ Н пІалъэр йокі. Абы къы-хэкіыу сыт хуэдэ мурад-хэр уніэ: «Спартак-Налшы-

дэщіэ къэплъ-ыхъуэну? - «Спартак-Нал-

ахъшэ е нэгъуэщі хъугъуэфіыгъуэ гуэрхэр, тыншыпіз Илъэсыр и кіэм зэры-нэсу, Красножан Юрий

нэгъуэщі футболистхэр джэгунущ. Ар дэнэкіи щыхабзэщ. Красножан Юрий куэд ищіащ командэм щхьэкіэ. Си гутъэмкіэ, ар «Спартак-Нал-шыкым» и тренеру къэнэжы-нуш.

КъБР-м и ціыхубэ усакіуэ, Со-циалист Лэжьыгъэм и Ліы-хъужь, РСФСР-м и Къэрал са-угъэтым и лауреат, адыгэ льэлкъ литературэм и классик угъэтым и ларреат, адыт э жълкъ лигъратурэм и классик Кімшокъу Алим в фъягля Би-куад щіакъым. УФ-м ціыкъ зиіз куад ціакъым. УФ-м ціыкъ зиіз и сурэтыці, скульптор Тхьэкіу-мыза Михами и Іздакъз щізкі мыза фэепльыр къызэјухащ фокіадям и 1-м. Ар Нашык къв-ла администрацію и упо упо-закіум хэтыну адэжь ціона-льзм къзкіуэмауэ аз дыгуціаци усакіуэ, такіуу ціэрыіуум и къу-Ківціокъуз Айтэч (Александр). И адэм и фэепльыр къызэры-

упщІэр. Зы псалъэкіэ жыпіэмэ, сигу Зы псалъзкія жыпізмя, сигу ирихьащ ики хуабжю, сыщогу-фізкі алкуэдня льандэрэ Тхы-кіумашэ Михаил гугьу зыдахь-куэхур нэрыльагыу зэрыхьуам, -жеіз Александр. - Жыпізкуракъз, гури псэри хилььсыу абы зэфіиха люжьеіт-ям арэзы сыкъкыціаш, псори жъарэынзу къахуылідо-сольых - Пожщ, ди адэм и то-сольых - Пожщ, ди адэм и топлъэм тіэкіу емыщхьу піэрэ жыбоіэ зэ еплъыгъуэкіэ, ауэ мыбой заметиьытырой з вус къвзарьсщикъуваний, аракъым няхъвщикър; Микаил къехъу-ліащ абы и образыр ізкіуальа-кіуау къмгъэльэгьуэн. Ахар хъар-зыну зарьщівыху, заньбіжьятьку щытащ икіи сурэтыр жыпсым (гипсым) къвхищівиківну щеу-валіам щегьэжьауа абы и мыва зајуса псомків ди адзам и отмът къмхаківу сухуняторым и ізр зауса псомків ди адзам и отмът къмхаківу са къвзопътат сура-тящівм и лажьыт-зар къехъу-ліауа. Абы къщеннямыщівуя, штым и лэжын ээр көхгэу-ауэ. Абы къищынэмыщ ауэ, эеплъыр здагъзува щ ып ами ы дыдзу йозэгъ, сыту жып амэ, адэр езыр жылагъузм жыджэ-яхэт, яхэлэжыхь ц ыхуу щытащ, абы пыщіа къулыкъухэри ирихьэкіащ, уэрамми ди адэм и ціэр зэрызэрихьэр іыхьэлейуэ си гуапэщ. Гуапагъэм, шыіэныгъэм, зэгурыlуэм къыхуриджэм дыхьэкlэщ а lyэхум хуиlар, жа хуэдэу, жылагъуэ lyэху зэмы- гъуэгъу-ныкъуэкъуэгъу къыхуэ

мэмщ. - Сэр<u>и шэч къытесхьэркъым</u> - сэри шэч къытесхъэркъым а фэепълм усак узум и цар уэрамым зэрызэрихъэми я мы-хъянар напшыкарсхэм къазэры-гуры!уэм, алхуар, эльстэныгъз адыга литературэм и классикым куэд щ!ауэ къызэрилэжьар зэраш!эм.

р квузм адэм хуицгъэмрэ я эныкъуэщи, жыс!эфынур зэ-хъури пхуэмы!уэтэщ!ыну пц!э эмхуэсщ!ымрэ сызэрыригуш-эмрэщ. А псом къыхэк!ыу сэ си кіз ар адэт, къызэрымыкіуэу гъузээджэт...

- Апхуэдэу щыхъуакіэ, къыт-хуэіуэтэж уи сабиигъуэм ар сыт хуэдэу къыхэнами, балигъ ухъуа нэужь фызэрызэхущытар... - Сышыцыкіум ар зэрыслъэ-

гъуар мащізіузу къыщізкіынущ, зэпымыууз ежьзу, ззіущіз, зэхы-адэм. Абы къыхэкІыу бынунэм нэхъ къыдэпхауэ щытри сыткІи къыдэліаліэри ди анэрат. А зэманым апхуэдэу щытар ди унагъуэм и закъуэкъым. Ауэ сощіэж ынхэм къытхуэткіиякъым, ауэ жыіэ дыфіэліыкіыу, и іуэху плъыкіэ къэтлъытэу дыкъигъэ-

- Сыт хүэлэ ныбжьым үитү зы-

хэм ф1ыуэ укъызэралъагъур, къызэрыпхуэсакъыр къызэрыпхуэсакъыр къызэрыгуэкІыу къызэрыплъытэм фіэкіа, уегупсысыркъым абыхэм я лэігьэм, я ІуэхущІафэм, адрей ын эм, н тузущацуян, адрем адэм сригушхузу, ар зыіут кіуэ Ізнатіэр къызгурыіузу сэ щыхъуар абы и Іздакъэщіякі эм шіззджыкіын къззубла, абы сыщыхъуар асы и Іздакъзщізкі-хэр щізэджыкіын къззубла, абы и ныбжьогъухэм нэіуасэ сахуза-къуа нэужьщ. Пэжщ. абыи зама-къарзынэ текіуэдащ, сыту жы-пізмэ, ди адэм и тхыгъзур нахъ набээгубізаплъзу, сыхэгупсысы-

къута» романращ нэхъапэу сы-къызэджар, абы псалъэмакъыу къыдэхъеяр зэхэзгъэкіын, абы кызаджар, абы псальэмакыз уурахамкіз укыздазгуэшэнүды: кыздахьері эхээгээкіні, абы <u>уүейт.</u> терууауа са кызгурыіуар зыхуа— - Ди адэм и иужырей ильэсхэр дизыр эгъэунэхун щхыэкіз, кьэралым щекіуэкіа льэхьэнэ Кызгурымыіуауи схужыіэр- зэблэхыутыуэм ирихыэліат. ПсоКІЫЩОКЪУЭ Айтэч:

Ди адэр сыт щыгъуи хьэзырт нэгъцэщіым дэіэпыкъцну

къым, емыкіурэ мыхъумыщіэрэ иткауи къысщыхъуакъым, абы къедлякіуэм са къэсльнэгркьым такіуэм пэжып, зытетхыхь ураум и пэжыпіэр ибзыщіын хуейуэ. Зыбжанэрэ щіэзджыкіа пэтми, кыскуогъўзтакъым «жылагъуэ «жылагъу»

къысхуатъутатакъвим «жылатъу» акъялыр къзвыгъзукъубея емындур». Пэжым ухуейма, нобэр къыздасьна улищам жууел скуе-тыркъвим. Ауэ, дауэ мыхъуми, ди адэм и щхыр къзвымыйть-элъэ-хъшэн хэкПыпПэ Гузхум къы-хуигъутащи ики и напар жимылъ-хъзу къызаринакПыфащ. Абы и дара зэрытхакІуэ гумызатъэм и мызкъусу, сът къэмикъуами, ным и тельжа цівнуу зэрышьты.

- Алим абы щыгъуэ гузэрыдзэ зэрищам шэч хэлъкъым. Сэ зэрищіам шэч хэлькьым. Сэ сызрышыгьуазэмкім. кье-кьуэншэкіахэм яхуигьэгьуауз щыташ, Налшык ибгынэу кыы-хуэна гьашіэр Москва шигьэ-кіуэн хуей хьуами. Абы теухуауз фа сыт зэжефіат? — Ди адэм философие бгьэ-

хъуахэми щ ахуигъэгъуфар арагъэнуш. Москва шык уэми, ар Іуэхуншэ хъуакъым, тхакіуэ къа-лэмри Іэшіэхуакъым, уеблэмэ — Сэри шэч кынгескэрккым (эм/ри Ізшійзуатым, уёблайо а давплым усакіуам к цар кын уарамым зорыбаукамым ламы зорыбаукамым ламы зорыбаукамым ламы зорыбаукамым дона зорыбаукамы ауз эзфізкі зиів, льэківнівгьз зыбгьздаль цівку зэчиміфізкт. Алхуэдххат «Красная звезда» га-зетым и журналист льэрыжжэр, ди адам и гъусау Каличинград нос зауз гъзуганом иримуахър. у ужок забът ныбър за горы ужок у ужок забът ныбър за горы ужок у ужок забът ныбър за горы ужок ужок забът за горы ужок ужок забът ужок ужок за горы за горы за горы ужок ужок за горы за горы за горы ужок ужок за горы за го жагъуз мэхъу а зэманым видео-камерэ ціыкіу дызэримыіар, апхуэдэ зы зэхэс тетхыну дызэ-рыхунэмысар.

рыхунэмысар.
-Алхуэдэ ээхүэсхэм яшышү уз сыт хуэдэра нэх түк ьинэж яшыхьуар? Нэхь Іулшіү уи нэгү кьышіэбтьэхьэжыбынур?
- Алхуэдэ пщыхызшхээ гукын-эжээр машіакыми, ауз сэ зикі сигу имыхужыр Налшык деж ахэр

шыгтууми ятъольяпіар Іупці ды-ду сщізмікрісьмі - ди адру илюзос 70 (е 75-ра) зэрыриктурами Ст циалист Ляжыптэми и Ліыхкужь ціэр къызэрыфіащарами. Пціы выхамыптэращи, абы щыгтууми ефто-ешха Ізнам къыпорыхутахэр унафо яціыну зыфіраў защіэт. Зи Ізнатіар унафо щіыным елка ціахур Ізнами аракъз зэрыбта-пцыку різмоми аракъз зэрыбта-пцых різмоми аракъз зэрыбта-пцых різмоми аракъз зэрыбта-пцых шыхамарау, тыстынітау къыхуащіыр зи напціям тель наукымісьной угл: Гамазатов Ра-нахыжымарой угл: Гамазатов РанэхъыжьыфІ гуп: Гамзатов Расул, Кулиев Къайсын, КІышокъуз сул, кулиев Къайсын, Кышокъуэ, дыми, я, Алим. Ауэ Јухуратэкъэ, щыми, я, узыншагъэр щантуэлжтякъмым. Ауэ я ныбжыр зэрыхэкіуэтари, я сы-маджагъэхри эыщагэтэгупшэу гушыју, хъуэрыбэзхэр ээладжэг ху, зым и усэхэм адрейр къе-джэу, улын у сусхум адрейр къе-джэу, улын у сусхум адрейр къе-

Апхуэдэт ди адэр гуп щыхэскіэ, фіыуэ илъагъу и ныбжьэгъухэр набэзг/бдзапльзу, сыхогугісысы-жу еджэн шышіздэлар медин -кышышіздэлар медин -кышышіздэлар медин -кышым жүрөліга-кізік, Къпсальа-арам і практышым жыла, арам и практышым жыла, кышымжу арам и сыктышым жыла, жылара арам жыла, жылара жылара жылара жыларасын сырактызыным жылара жыларасын сырактызыным жылара жыларасын сроукытыз, арам жыларасын сырактызыным жылара жыларасын сроукытыз, арам жыларасын сырактызыным жылара жыларасын сроукытызыным жыларасын кырам жыларасын сырактызыным жыларасын кырам жыла

дихьэххэр зыщымыгъуазэ

ми ящіэж а зэманыр гугьуу зэрыщатар, ауо, са кызаэрысщы-кэрмій, ар нэхыжжьярш, сыту жылы айыхыжжырш, сыту жылы айыхыж а кызыжыры жылы айыхыжыры айыхыжыры шым кырибыру зэрызатракы-тар акылым кызуигы тасарты кыралым кем ри и жьы хъугъуэм нэхъ къы-тегупліэ, закъуэныгъэр нэхъ зыхищіэ хъуати. Бын гулъытэ ар

гъэпсэхупІэ гъуэзэджэщ. Къа-лэшхуэ зэрыхьзэрийр къызэбнэлэшхүүэ Зэрыхжээрийр кьызэбнэ-кіыу абы үкіүа наужь, ээманыр къзувы!а хүэдэу къыпщохъу. Тхакіу» күэдым алхуара шыты-кіэр йгү йрохь, гупсэхүү лэжы-нымкіэ зыри зэран кьазорыхуа-мыхъум къыхэкіыу. Алхуэдэхэм агытауа, тэашізм сыт шыгтуум хүэжылжэр ди адэр хүейт шыху жаралуар жара хүрейт шыху илъагъуну, хьэщіз къыхуэкіуэну фіэфіт, ауэ 90 гъэхэм я лъэхъэ нэ зэхэзэрыхьам, дэтхэнэрі на захазарыкьам, дэтхэнэри шкызыцэглсыс хэхуэг шышыта заманым, цыхухэр зэкІэльымын кіуэж, зэрымыллагъуж, ягу иль, яг шкыз кърикіуэ захуаіуэтэну хуэмейуэ шціят. Мыдакір востубликам и унафэшіхэри ди адам кызэрыхумый шкызэрыхумый шкызэрыхумый кызэрыхумый кызырых кызырых кызырых кызырых шкызырых кызырых кызырый шкызырый шкызырый кызыры кызырых кызырых кызырых кызырых кызырых кызырых кызырых кызырых кызырых кызырахуулагыкым. Мис ахэр псори фы къытехьэлъэрт ди адэм, ауэ на хъыбэу игу зыгъэныкъуэр адыга хыбоў игу зыгьэныкьуэр адыгэ-базкіз запосльан заримыгьуэ-тырт. Унагьуэм исхэм ар зыкуей адыгэбэзм хуэда зэхедгтахы-фыртахым. Й нысэрат абы нэ-хыфіў икі нахыбоўра адыгэ-бэзкіэ епсальзу кылхэтыр. Ауэ ар запосльзу кылхэтыр. Ауэ кыротахым, атіо унагыуэм мыш адыгэ кынкільтыкіуэну мыш адыгэ кынкільтыкіуэну

щіэхъуэпсырт.
- Тхакіуэр зэрылэжьа, игъэлэжьа, игъащізми и ізпэгъуу къз-гъузгурыкіуа адыгэбээ къулейр

анда урынкуалынгайза Б.У.И.Вай — Ират, а димыккуалы улагыуалы — Арат, а димыккуал, унагыуал адыгайза шызамык/уал, унагыуал адыгайза шызамык/уал, шытта-кым. Сигу кьокіыж, ди адар га-аетым кызтехуат жыгызхам, ар зытыхам кызикуалык улагы улагы рышытар. Кыштант, кыракуанти, жибат: «Мыр зыткар анадалыхуа-сын улакуалык улагы улагы улагыз ар кызызралындар? — жибау сын улакуалык улагызын кьым, зыкызощія», — жиіярт. Зы льянькіуясій, алкузаў «закьузныгьяр» ди адэм и жагьуэт, мыдреймкій з игу кьеуэхэмкій, гупсысэхэмкій, гурыфіытуэхэмкій, ату тырыфіытуэхэм-кій ар тхытьымпіям дагузшафырт, и гурыгъу-гурыщіяхэм хэкіыпія кажуиткуэтыгт, ахэр тхыгьящій хъурт. Аўз кызогьэшійх хыўт ляжыгым тхэным тхэным хуиІэ гукъыдэжыр псэуху ди адэм зэрыфІэмыкІуэдар. Пщэдджыжь кьэс сыхьэти 2-3 лажьэрти, итlанэ къыщіэкіырт. Апщіондэху уна-гъуэм исхэр дызэрымыізуэлъэуэ-

ным, абы зэран дызэрыхуэмы-жуным, зыгуэркіз эзырымыг-э-піейтейным дыхущіяскурт. Гэжщ, а эхманым тхакіур курдыр «стіол къыдэг-эжрат зыхуэтхэр», а Іздакъэщіяхкар утык кърахъэ мыхъуу, къвтрамыг-ъздзэфу гугъу ехьырт. Ди адэм и мужьрей романыр, «Пьапсэр», апхуэдуят ээритхар. Абы папщія эр ауфтэр хъумапіяхэм куэдрэ щылэжьат, абы къвшиятьсята куэли рома-абы къвшиятьсята куэли ромаабы къыщигъуэта куэди рома ным къыщигъэсэбэпаш. Зэрыгу рыјуэгъуэщи, 90 гъэхэм и пэкіэ архивхэм хэплъэнуи, щылэжьэ-нуи, къыщагъуэтхэр я тхыгъэхэм нуи, къыщагъуэтхэр я ткыгъэхжи къыщагъсзобопыни куча, хуиттокъми. Иужькіз абыкіз хуитыныгъз шыіз зэрыхъу, ар ди адэм кыгъэсэбэпащ. Ауз куздрэ гулсысащ, езыр-езырура чэн-джэцащ Урыс-Кавказ зауэм теу-хуауэ, ди лъэгкъым и щхъэкърик/уар къыхэшу архивхэм кызихха дауэтэхэм адыгы «Тъа-псэм-хигъэхьэн-химыгъэхьэным кырхиях захимыгъэхьэным кырхиях захимыгъэхыным кырхиях захимыгъэхыный захимыгъэхыный захимига захимыгъэхыный захимыгъэхыный захимыгъэхыный захимига захимыгъэхыный захимыга захимыгъэхыный захимыга захимыгъэхыный захимига захимыга захимига захимыгъэхыный захимига захимыгъэхыный захимига захимыгъэхыный захимига захимига

Атіэ мис апхуэдэ «закъуэны-гъэр» псэкіэ щигъэв лъэхъэнэм абы ціыхуитіщ адыгэбзэкіэ псэльэгьу къыхуэхъуар...

- Хэт сымэт ахэр? - Зыр - абы шыгыз «Син - зыр - аоы щыгъуз «Синдика» холдинг компанием и унафэщи щыта, иджы Къзбэрдей-Балъ-къзр Республикэм и Президент Къанокъуз Арсент. Ахэр сыхьэт бжыгъэкіэ зэпсэлъэфынут, Іуэху-гъуэ зэмыліэужьыгъуэхэр къаіэ-ту. шыхэгупсысыхыыпи къэхъуу. ту, щыхэгуполовидалия. Махуэм Арсен и хьэщіамэ, ар rvrblэгъvэшхүэт ди адэм дежкіэ, гүфіэгьуэшхуэт ди адэм дежкіэ, хэпщіыкіыу нэшхыыфіэ къэхъужырт, сыкъызэрысыжуи къызжиізрт къэщіэ зэриіар, къызжимыізми хъуну и нэгум, и нэщхъыфіагъым ар къаіуату щытми.

—Пэж дыдэу, ахэр адыгэбэзкіз западпадэт?

кіз зэпсальэрэт? - Нтіз. Сыт абы бгъэщізгъуэну хэлъыр? Къанокъуэ Арсен анэ дэлъхубзэкІэ фІы дыдэу мэ псалъэ. Зыми пимыщіу ди адэк ар фіыуэ щіилъагъур адрейхэн ящыгъупщэжа псэлъэкіэ гъэхуа зијэщи, ди адэм и тхыдэ, литера турэ Іуэху еплъыкіэхэм техуэрт Зэрыгуры Іуэгъуэщи, сэ сеуп щІырт ди адэм: «Сыт апхуэдизрэ зэжефіэр? Сыт фызытепсэльы-

щізжыў кьэкіуафыргэклым, хама кьэрал зэрышішпсэум кыхаківу, ауз Москва къзсауз, ди адэм деж кышізмыкэў кытыланутэ-кым. А тіум я зэўущіхэхру уста-шэр кізых-хамміз гьэнціат. Ахэр шэр кізых-хамміз гьэнціат. Ахэр манымра зегьаўужынымра тел-сэльыхывурт. Ягу игэ-яныкыўзт анадэльхубээр кіўу пэтим нэхь «ныккуэдыку» зэрыкум, нэ-«ныккуэдыку» зэрыкум, нэ-«ныкъуэдыкъуэ» зэрыхъум, нэ-рылъагъуу и къарур зэрыщіэкіым, ар къызэтегъзувыізным и хэкіыпізхэм егупсысырт. Емыкіущ ар жыпіэну, ауэ сэ езым адыгэбзэр фіыуэ схуэгъэшэрыя урылъ бзэр япэрейм куэдкіэ зэ-ремышхьыжыр, псалъэм и мы-,и къэгъэсэбэпыкіэри кьэнэри и къэгъэсэбэпыкіэри «lyзэ» зэрыхъvan

- Пэж дыдэу, иджыпсту пса-лъэ куэдым нэгъуэщ! мыхьэнэ яіэ хъуащ, къамыгъэсэбэпыжу яіэщіэхужари нэхъыбэщ. Зи гугъу сщіыр архаизмхэракъым, атіз нобэрей ди лъэпкъэгъухэм хуиту къагъэсэбэп хъуну пса-лъэхэр яіэщіохуж, урысыбээм е паэхэр я Язшіохуж, хрыські зэме нэгуэшіь бізэм къыхажахэр абы и піз ирагьзуваурэ. Шэч хэмыльу, арауз къыщізкі шізтуальні за хасымара за какіуитым какіуы какімара за какіуитым какіуы какімара за какіуитым за какіуалу за за какімара за как

къвандур мухъэдинрэ адыі эозэкіэ епсэлъа нэужь, ди адэм и узын-шагъэми, и гукъыдэжми хэп-щ[ык]ыу къыхэхъуэрт, дзапэ уэрэдхэр жиlэу хъужырт. Апхуэдэ зэlущlэхэм я ужькlэ, абы куэдрэ игу къигъэкlыжырт зытепсэ-лъыхьахэр, абыхэм егупсысырт, лыкаазы, арыхы өтүлсысын, ирипсэурт. Жысізну сызыхуейра-щи, а зэіущізхэм ди адэм и гъащіэм къыпащэрт, аптекэ нэхъыфі дыдэм къыщіаха хущхъуэ лъапіэм нэхърэ нэхъ сэбэп къыхуэхъурт. Абы къыхэкіыу а ціыхуитіым нобэр къыздэсым егъэленуэ фіьщіэшхуэ яхузощі. Сэ зэй сщыгъупщэнукъым ди Сэ эзи сщыгъупщэнукъым ди адэм ахэр къызэрыхущытари гупсэхугъуэрэ наплъэжыгъуэр къратари. Сэ абыхэм сащыхузарэзыр ди адэм гупсэхугъуэ гуэр гурэг эрэншыгам и закъузъвым, атіэ абы игурэ и шкээрэ зэпсэмэрэ шіэмыбэгыу иужърай ильэсхэм а ціьмунтым зэрагъэпсэхраращ, Мылізжын къальхуръьм шівмійжын къальхур фіащ, ягъэгушхуащи, псапэу

Гхьэм къаритыж.

- КІыщокъуз Алимрэ Къанокъуз Арсенрэ апхуэдэу фізуз
зэрызэрыльэгъуам фэ тіур зэныбжьэгъу фызэхуищіа? Дауэ
фызэхущыт ди Президентымрэ
уэрэ?

 Дауи, икіи дызэрощіэ, икіи дызэіуощіэ лэжьыгъэ іуэхукіэ. Къзбэрдей-Балъкъэр Республи-кэм Москва щиіз Іуэхущіапізм, сэ илъэс зыбжанэ хъуауэ сыщыхуей Іуахущіалій кээрычэтыщій этэрыхь курай зэрышірам, чеб-ляма ахэр итъэшынарктым Кав-якай Ишкаэрам хужаісямар къышыхър шіэлкарма карамар кышыхър шіэлкарма карамар кырамар карамар карамар карамар карамар карамар карамар

рызихъуэжми. Сэ КъБР-м и ліыкіуэу Москва УнафэщІым

мирщ. ди лэжьы вэр зэреткээ-кым, ди ІэнатІэм къызэщІиубыдэ Іузхухэм ущІзупщІзмэ, дэ къы-зэдгъэпэщын хуейщ КъБР-м и Президентыр лэжьыгъэ ІузхукІз Москва къыщыкіуэкіэ ар зыхуэ-зэнухэмрэ ахэр щызэіущіэну щіыпіэмрэ піальэмрэ. Апхуэдэ-хэр куэд дыдэ зэрыхъум къы-хэкіыу, зэіущіэхэр къыщызэдгьэхэкіму, зэіушіхээр кыншызэдгыз-пашкіз, ар псори кызызкуэтын-шэу къэтльытэн хуейщ, къвлэ кіуаціым зэрышызекіуанум те-кіуадэ зэманым деж щышіз-кімжу, Кызкэзгызшыну сыхуейщ дэ зэфіэдгьокі лэжынгызри, Пре-зари Кьэбэрдей-Балькызрым кызалыхуалышізыры на-кызалыхуалышізыры накъызэрыхуэщхьэлэ щыклэр на-рылъагъу къэхъуурэ зэрыклэр. Псалъэм папщ1э, сыт и уасэ фокладэм и 1-м республику ма-хуэшхуэр, щэнхабээ фестивалхэр, нэгъуэщі зэіущіэ щхьэпэхэр зэрекіуэкіар! Уэрамым узышызэректуэктар: 7 эрамым узыщыг жузээ ціыхухэр нэщхьыфіэщ, нэ-жэгужэщ, я гур утіыпщаш, къа-лэр къабзэщ, дахэщ, махуэ къэскіэ нэхъ зэјузэпэщ мэхъу. Сэ

дэщ. - Уи адэ-анэм, къыбдалъхуа-хэм, абыхэм я бынхэм я дежкіэ

хэм. абыхэм л. бынхэм л. асжикіз альзэхжници. л. азышымы гэдэ илжыри къвыджая підн. ухура у хурацы мін мін підн. ады підн. ады мін підн. ады підн фэ дэхуэн-дэмыхуэнкіэ шэсыпіз-хэр зыхуэдизымкіэ. Сыкъызэ-рагъэгугъар процент 40 къудейти, ди адэм жесіащ іуэхур зыіутригъэчыныхьащ операцэ ящіыну нэхъ къызэрищтэм. Сыхьэтищіз екіуэкіа операцэр иухыу, сымаджэш пэшым къашэжа нэужь, куэд дэмыкіыу ди адэм зыкъищіэжащ икіи апщіондэху къузауэ и ыгъа и Іэштіымыр къызэјуихащ - абы Іэщіэлът Социалист Лэжьыгъэм и Ліыхъужь ціэм щіыгъуу кърата Дыщэ Ва-гъуэр, Къызэрышіэкіамкіэ, а дамыгъэ лъапіэм апхуэдизкіэ фізщхъуныгъэ къыхилъхьэрт, и хъўа пэтми, а́р хь́эзырг ін́огыўа-щіым даіолыкуну. Ар ліыгээм, хахуагьэм и нэщэнэхэм ящышу кънзольытэ. Алхуэдар ди адэр зыпсыхвар абы куэдрэ зи гугьу ищіыжу щата и сабиигнуэу къз-льэрауэ сопль. Си ныбжым ит-хоми иджэнрей иныбжышісхоми хуэдэ псэкупсэ псыхъв зиіз-цікку тельяцжэт дяла итахар, а льэхьэнэ гугъухэр къызэзына-кіысфахар.

кІыфахэр. - И бынырылъхухэм дауэ яху-<u>шытт Алим?</u> - Ахэр щыцІыкІуам, я дадэр

 - Ахэр щыцыкіуам, я дадэр шжыри жыржаул ражырэт, шыху-хам яхэт, захээекіуэ зэлытти, эсользин, зэбэгылу, сабийхэр къвізэрыхтум кіртынітывну ху-подастым. Адвшхуэм муф, и гуа-пэ, и псальэ щабэ захихыну, абы и жьауэм къвіщіатухінізну зи яхээ нахъ къмкіар си ліхъраш. Алинэ занищі щыізтахьым ди зэпымыууэ щы Іэм срикъуэдзэщ. адэм - и нэт, и псэт, хъыджэбэ Республикэм и ліыкіуэ къулыкъур ціыкіум усэ тхыным пасэ дыдэу иджыпсту езыхьэкіыр КъБР-м и зрипщытати, нэхъри хуэгума-Президентым и Администрацэм щіэт, езым и лъагъуэм ирии къалэнхэр кіуэнур арауэ жиізурэ игъафіэрт

Абыхэм зэгъусэу къалэ жыг ха-дэхэм куэдрэ къыщак!ухьырт, ягу дэхэм куэдрэ къыщакіукырт, ягу илъ зэжраіэрт, кіэщіу жыпіэмэ, зэрыгьэныбжьогъут. Ди адэм игъэщіагьуэрт, къззыухъуреихь дунейм щилъагъум теухуауз илъэсищ фізкіа мыхъу сабийм

лъытэмэ... Алинэ иджыпсту еджэрэ, лажьэрэ?

пъвитэма... Алина иджыпсту «Джара. Джжъра? учум Напшык късијужри тхъзимауитика щывщ. тепевидени кърарлажър гупым хэту. Жээрып къэралхъзавр- «Низъі а фау» («Урысейр нобэ») вещанам щолажъэ Алинэ, икіи «Муслъыманкэр» програмжордъмкіо Къмбордей Болами жордъмкіо Къмбордей Болами зэрыхъура иджы плау илъэгъуа адажь тъвхэр хуабжку игу ирикащ Алина, хуэмыіуэтыцыжу кащ куумый ухумый ухумый адожь тьяхор хувожьу игу ири-кващ Алинь, хувымізутачшыху нахігужащі, Сыкьэтым кърмубы-да натын ягьэхвэзірыну я мура-ду къежьати, ягьагъу гісори ягу ирижым, трахыруа сыкьэтиті хун-фильм ящіащ. Напшык и уэрам-жэр, Аб лажыкузкари кыларыуакым, ящіэ ди льэлкьэгьу куэд Кьуз-кыліэ Гъунэгъум зэрыщыіэр, уеблэмэ а нэтыныр ахэращ нэ-хъыбэу зыхуэгъэзар.

— Дэ дощіэ уэ шылхъуиті

узэријэр. Сыт я псэукіэ, я Гуэхущіафэ абыхэм? Алим и пхъурылъхухэм ятеухуа зыгуэр къъіджепіэнуи ди гуапэт...

Пэжщ, сэ шыпхъуиті сиіэщ, тіури сэ нэхърэ нэхъыжьш. Лите-ратурэм, бээ щіэныгъэм нэхъ пэгъунэгъур Еленэщ, абы щрегъаджэ Горький Максим и ціэр зэрихьэу Москва дэт литинститузэрімкэу Москва дят литинститу-тым, ниржыльзыбэзмік кафед-рэм и унафэціці, профессорці, Абы хъзьджэбэзті Інзти, нэ-хъвщіэр машинэ зэжьэхэуэм кууз хакіуэлаці, няхыжыр до-хутыру еджаці, унатьуз инзц. тором в профессор

ціыхухъум зэрыдэкіуам и «зэ-ранкіэ» партым сыхагъэхьатэцыхукау...
ранкіэ» партым сыхагыяхвагы кым (кылогуфіыкі). Партор-гым кызжиіат: «Уи шыпхыум ду-чейпсо капитализмым благы»

зыхуищіащи, уэ партым ухэдгьэкэ» хунунсьым!

- Уи жагъуз хуча?

- Си жагъуз хуча?

- Си жагъуз жуча?

- Си жагъуз жуча?

- Кура жуча бы шыгъуз освожувжы бучу обы шыгъуз освожувжы бучу обы шыгъуз освожувжы бучу обы шыгъуз освожувжы бучу обы бучу обы бучу обы обы
жы бучу обы обы обы обы
жы бучу о

терапевту щолажьэ.
- КІыщокъуэ Алим и щізблэм я нэхъыбэм дохутыр Іэщіагъэр къыхэфхынымкіэ хэт гъуэгугъэ-

къвизфжыными я хэт гъузгугъэ-пъвтъуз фхузхъува?
- Дауз ар зэрыбжесізнур? Тхьэм ирещій, абы и щхьзусытъузр 1937 гъзхэм къвщежьзу къв-щізкіынщ. С я къвізэрызгуры-іуэмкіз, ди адэм нахъ къицтащ политикэ іуэхум жьэхэмыуащэ, ..олитика тузхум жьэхэмыуаща, ціыхум къахуэщхьэлэ Іэщіагьэ диіэну. Дэри а Іэщіагьэм дызэ-рыхуеджам дыхущіегъуэжа-къым.

къвым.

- Фи анэм и гугъуи къвтхуэлшама зрат. Айтач.

- Мама Къзбордей-Балъкъэрым
къвщыкіуам, ди адэм щхъэгъусэ щькуухъум, илъэс 18-м итг.
Абы щыгъуэ Шкъэлыкъуэ дост
сраскулачить» пшца украин
унагъуз зыщыплірэ пединституковну къвт-ахуіа урыс зыбожанарэ, ауэ Москва шыш абыхом яхэтзкъзым. В села зы чысам илъу. Мишэ икіи мыбы шыізу зауэр кохасьет. Хкуз ауаушухур иухыу досащ ар Шхээлькнуў, фіы дыя у адыгобэзэри зригьээшаш. Уеблямз ильээс 30 - 40 джіыжауэ, а и ыкыль-йолаг-хэхэр ди адаг-анэм деж хьэщіаліз нышыкіуэкіз, абыхам адыгобэзмі эпсальэрт, зэрышымыг кутицамкіз захуитуру праводы п

укъызэрыдэпсэлъам папщіэ

Епсэльар НЫБЭЖЬ Таисэщ

Сурэтыр КЪАРЕЙ Элинэ трихащ.

критик, абы нэхърэ нэхъ
зызыгъзцыж журналист,
мы иритъэкlуэкlыр зыгуэрурэ зэкlэлъыхьа хъу къудеймэ, жытти, дызытепсэтьыхъ lysyu, нэгъуэщи
къизымыдзэ режиссер
хъыджэбз гуэр.
- Ики пыжърэ ики пъху-

къуэліу, - жеіэ зызыгъэкритикым, зыгуэрым дызды-

ХЬЭХ Сэфарбий.

О∕Іъэпкъ шхыныгъуэхэр

Къэб гъэва

КъЭБЫР яткъэші, япъэшіыж, тіу-шыуэ зэгуауд, и жылэр жырах, и фэр къндэгъэзеяуэ шыуаным иралахыэ. И зэхэрэгт прайрых на прайрых прайры

мышхкіэ льжььца эр ком. р. ... шэ доку. Къэб гъэвар хуабжьу сэбэпышхуэщ зи шхалъэ тхьэмціыгъу, кіэтий уэхэмкіэ.

Къэб шыпс

КъэбыР ятхьэщі, яльэщыжри Іупщі уррэ зэгуауд, жылэ

МъЗбЫР яткъзщі, япъзшівькую і упшівую з эзгуад, жыльхэр краж. Къзб јупшізую уп фэр дэглээечаў шыяуым
пралькьэ, псы цівыі тізкіу ціакізую, и щкъэр тепіауэ къзвыр хъзум ягьав. Къзб вар шыяуаным, кырахыкум тебэшхуэм пралькьэ, и хуабатьыр градус 25 - 30 хъубу ятъзупкырам упалькьэ, и хуабатьыр градус 25 - 30 хъубу ятъзупкырам упалькьэ, и хуабатьыр градус 25 - 30 хъубу ятъзупкырам упалькьэ, и хуабатыр градус 25 - 30 хъубу ятъзупкырам упалькьэ, и хуабатым градус 25 - 30 хъубу ятъзупкырам упалькьэ, и хуабатым угейш. Быкыр кыракырам ула псы гъзва хуаба хуабат угейш. Быкыр кыракырам ула псы гъзва хуаба хуабатым ягъзук. Къзван цікьар кыразашитірэ махуптікі ушагьтя. Кимынакіра, шышыну кыраулам улам угейшіз урадура улам угейшіз урадура урадуранную яг, фошыту у хатымы, за кыратыкнукідуу ышыапіз ягъзуп, Къзб шыпсыр шізмаху шкыну шытац, де дерыны хуабатым угейшіз урадура ураду

«Адыгэ шхыныгъуэхэр» тхылъым къитхыжащ • Нэшэнэхэр

Пщэдджыжь теплъэгъуэ

хэр

Дыгъэр гуфізу итщи уэгум, Дыгъэ бзийм сабийр доджэгур. Ахэм якіэлъыплъ адэшхуэм Гуфіэ нэпсыр къыіэпохур.

Лэжьигъэшхуэ къмпэщылъти нобэ, Жъмуэ къэтэджауэ нышэдибэ, Псынщіэу щіокіри щіалэ ціыкіур

унэм, КъыщІегъэкІ джэдэщым джэдкъурт

360030. Къзбэ дей-Балькьэр Республикэ, Налшык къалэ,

Лениным и цІэкІз щыІэ уэрам, 5

ебгъуанэ - о нэ къатхэр

Къанжэ къэкІакІэмэ...

Зыгъэпсэхугъуэ махуэм

Малъхъэдис

●Си хъуреягъкІэ

Къулыкъу

- ЦІЫКІУФЭКІУУ мыхъуу, лам пІащэшхуэ фызох, оми зэхуэдэу втуэшыжы ! - и гушыІзкІэ-зыщІы-мрэ и ныбжьымрэ зэщхь-къым зи 19 ижьым гьа-уэ сэмэгур гьагэу дэзыІэ-

кыра саматур глаагау дазыйз-газар бажикалыун къметеуна айыкы зи шккар хуншізу икіа-фізтахукіам. Псори мэдыкьаршх. Са сигу къоміам ар инафаціу цыцытар. Зыми за эха-хыртакым ар макь ишіу дыказшхыу. Пхашау, ткінтуа зийыга каудейм жыра захапат, и псапазар жыра захапат, и псапазар

тикым, зыгуэрым дызды-тикым, зыгуэрым дызды-Апкуэдаукым, заэр-мана регини таху-кым дары кийи таху-кым кым дары кым дары жым дары м кам дары жым дары жым дары жым дары жым дары жым дары жым дары рибэр кым дары жым дары ж хъм эхэльт, и псанъэр мащэт. Сълам епхамэ, е хыумышынымышу кыунхы-кыркымышым кыркымышкым мисым мисым

Псалъэм и мыхьэнэр

ГЪЭМАХУЭ шылэщ. Ды-гъэр щ]ыбым щожьэра-жьэ. Си лэжьапів лэшым дыкъыщежьэ уэздыгъэ лаща кылттраубыдам - те-лециярам кънкlауэ, тграх. Си хърреалъжіз зи мыхъз-нэм езым зыкъызэрыщы-къужыр куэдкіз ебъкі зы хъужыр куэдкіз ебъкі зы

●Псалъэжьхэр

Къуэш егъу нэхърэ ныбжьэгъуфІ

Зэгурымы Іуэ бынунэм я мыгъуагъзщ.
Зегъзуби, ун бын пІыж.
Къомыхъуэжэнур, къомыщажынур ун анэрэ ун нитІрэщ. Къуэш егъу нэхърэ -

ныбжызгыуфІ. Сабий зимыІэм имыІэ-

Іауэ къвицохъу. Уи къуэрэ уи нысэрэ ьахуэбублэр къалэнщ. Унэр зейр жьантlакlуэщ

● Къуажэхьхэр

Уеплъмэ банэ топ

•Псым къыхах, псым хыхьэж.
• Пщым и піэщхьагъ тхъурыжь щіэлъщ.
• Тхьэмпэбгъуэжь и къуэ хъуренжь. • Уеплъмэ - банэ топ, и пэр умылъагъу.

• Уфафэу фэнд.

Жэуапхэр:

Шыгъу, ТхьэкІумэ, Къэб. Цыжьбанэ, Мэкъугу.

Джэд гъуэлъхъа яТэу, джэдыкТэ ягъажъэркъым. Дээлыр ихъащкъэм хэплъхъэну фТыктым. Зэплылыт гъуджэм задилъэмэ, я насып зы хъурь Куэдрэ фий цТыхур угъурсызщ жаГэрт. Къанжа къясТакТэм, уи къэт къосъж. Къу къыщалъхум и деж «къуэ ныш» хуаукТырт. ● Газетеджэм и усэхэр

УЭРЭЗЕЙ Марзият

ГъащІэм и плъыфэхэр

Зэм ди гущІэр къытфІогъыкІыр Ди Іэпкълэпктыр тхущІэмыкІыу Е, мы гъащІэм дигъэщхьэлъэу, Дунеишхуэр ктыттохьэлъэ.

Зэми ди гур дэрэжэгъуэм Игъэину, насып хуэплъэщ Ээми да 1,5 п. куэплъэщ, Игъэину, насып хуэплъэщ, Дуней псор тхуигъэжэнэту, ДакІэлъоплъыр бзу зелъатэм

Тхьэпэлъытэ зыщыхъужу, Зыр и мылъкум доудэфэжыр. Зыр, имыІэми мылъку лей, ІуэхуфІ щІэным хуонэпсей.

Редактор нэхъыщхьэм и къуэдзэ ЖЬЭКІЭМЫХЪУ Маринэ

РЕДАКЦЭМ И КОЛЛЕГИЕМ ХЭТХЭГ Хьэфіьщіэ Мухьэмэд (редактор нэхьыщ кээ), Жьгласэ Заурбэч (редактор нэхьыш кэм и къуэдзэ), Ширдий Маринэ (редак гор нэхъыщхьэм и къуэдзэ), Гъурыжы адинэ (жэуап зыхь секретарь), Гъущю риф, Къардэн Маритэ, Ныбэжь Таи-Хьэжыкъарэ Алик.

Ди НЭХЬЫЖЬХЭМ изчы-кызткымро уасоІнхымро-уасоІнхымро уасоІнхымро-кура правичную пилотично-кура правично-кызткыр апі эту жазызарам ацытатьом, хабою тратьацію. УасоІнхыра наук апуз аукуку-дийхом тегьоціапі» ашіцю потуэщін — за ночама яга си нысэм сыт уасо шіышіреты-жымую?

імісім сыт уасэ іңілішірісты-жынур?
Адығххім муспымин дінінр кышта пуккіс , в пелукбы шэрікытым інжі гуашір кышін куаші, абы ін хабэххім шыш куаші, абы ін хабэххім шыш куаші, абы ін хабэххім шыш куаші, абы ін хабірі, ады мінтьу уасэ зафіаші шытам, сы уасты інміній жару, інчіка жару інкісішіры хуахаму шыта мытьку ізкуасы хайірісты, мінтьу уасам хайірісты, пінтьу уасам хайірістых інкісій шімі, біларык шімірі інкісій ін фінтькоттур, шіміу, біларык шімірі ін тәуініну, біларык шімірісты,

шІытуу уасы жагыхызун шышу барын и фонтакызгыу, шышу барыпк шіаты и төнккуы мішын хуейри. Ауу хуобгыфши хуунуш шырикыт гучкыми уасымр сын изчы-кымиру хамхыу шырикыт уасымр сын изчы-кымиру хамхыу шышү жагыужым шышу жагыужым шышу жагыум кышгауу. шытуу мустымиш нечыкып уауы шышш, Нахылатіуум шытуу мустымиш нечыкыр ты гутуу тиш уасыр, нечыкун инсашіым дашир хуаха-хурт зи гутуу тиш уасыр, нечыкы мішагым и толыккуум сыт уулу шытын и толыккуум сыт уулу шытын и толыккуум сыт уулу шытын и толыкуум сыт уулу шытын и толыкуум сыт уулу шытын и толыккуум сын уулу шытын и толыккуум сын уулу шытын и толык уулы жышакы уурышыгам. Нечык дофторым уасор зыхуудыг бакытыр игш. Абы зэхкуян изжуын бакытыр игш. Абы зэхкуян изжуын бакытыр игш. Абы зэхкуян укышаубауы жышауы жагын жагый уракын жагый

■ ¥añ33

Нэчыхьытх

р хьыджэбзым и адэ-анэм я жт. Абы за!этыщауэ гуф!э-уэшхуэ иращ!эк!ыртэкъым. жщ, шыгъу-п!астэ къащтэрт, уэхъубжьэу махъсымэ фальэ ьаІэтырт. Нэчыхь щатхкІэ щІалэм и

рэмагъ гуэр кърахырт икІи уэчылхэри а тІум я Іэпхъуамуэчылхэри а ттум я тэпхьуз бэшхуэ зэрагъэкъуахэр ижьымкІэ фІэзыубыдыкІ еф дыри абы хуэсакъыу кІэлы

дырп асы ау-льырт. Ефэндым нэчыхь щитхк1э ду-хьэ къибжурэ уэчылхэм гъуэ-рыгъуэу еупшІырт мыпхуэдэ щІалэм мыпхуэдэ хъыджэбзыр шалэм мыпхуэдэ хъьджэозыр кьебгьашэрэ, ептрэ, жиlэурэ. Уэчылхэм жэуапу кьатын хүейт: «естир», «къезкашэцр». Ар щэ жаlа нужьк!э, ефэндым аргуэру дыуэ кънбжирти, благъэхэр эххуэмжуэ хърну, нэчыхьыр Алахъым къабыл нщіыну хъуахъуэрт, мыдрей щытхэми «!эмин» жа!эрт. щытхэми "«Іэмін» жа1эрт. Щалэм и льэныккуэм неуыхь зэритхам щкэжІэ ефэндым нэ-чыхь тхыпшІэ иритырт. Япэм ар щхьэж зэрыхуэкъулейм ельытат, армыхъумэ пыухы-кіауэ щыттэкым. Нэчыхь зыг-

ха ефэндым, абы къыпэкІуа пщІэр зыми дигуэштэкъым.

Иджы къаублауэ хъыджэбзым и лъэныкъуэм дэри ефэндь

диізщ, жаізри нэчыхытхыпшізр эххуэдигі ящі. Зэрытльагьущи, мы нэчыхь тхыкізр мыслььмэн нэчыхь тхыкізм кьызэрышцьзьщыкі щыізкым. Итіанэми, набідээ-губджаппэу укізтыыпштым, эзте-мыхуэ гуэрхэри хэтш, Япэрау, мусльымый пачыкхыю шатхкіз мусльымый пачыкхыю шатхкіз

убласиятыу ум\\(\text{atsumman}\) ум\(\text{atsumman}\) ум\(\text{atsumman}\) ум\(\text{atsumman}\) ум\(\text{atsum}\) ум\(\te рыхуейр адыгэ хьэгъуэлІы-гьуэм и пкъыгьуэ гуэрхэу къэгрум и пкыктуу тургуу кыз мауэ. Дигэрышилгүүлэгин, шыхуигіым я Ізкур ээрыубы, дыным эзгурніучнигы, мамы-рыгь, ээхуэфілиныгты кыз шикіры дынатум я дек и за-ктууктым. Ар дуней псом ээльшійса хабээц икін кыз дээльшу загорулгуу шахкууі Балгьагьжір зуука-лізхма ягьээшіл эш Іухууггуу шхымідкэ у а Ірэ эрмубадынэхышхьэу - я Іэр зэрыубыдыныр - щытщ.
Льэпкъхэм хабээ яхуэхъунур пщІэнукым. Псори зэльытыжар абы къакІуа тхыдэ гъузгуа-

МАФІЭДЗ Сэрэбий. 1994 гъз.

Ди лэжьэгъу Къаныкъуэ Анфисэрэ Фырэ Хьэжмуратрэ зы гъащ1э гъуэгу зэдытеуващи, докъуэхъу

Ныбжыыщитым фи дунейр щіэра-иізу, гуфіэгьуэмрэ дэрэжэгьуэмрэ фи щапхьэу, пиціэрэ нэмысрэ фи захуаку пэтуу, узыншагьээр фи бэу, гьащім Дэту, шізбога дахэ фиlэу Ткыэм куэдрэ ізфіымрэ зизарфиціу, фи нахыыжахэя ч эмымрэ зыхэфиціу, фи нахыыжахэя ч эмымрэ зыхэфиціу, фи нахыыжахэя ч

Удазыхьахым хиэсакъ!

◆Насыпыр напіэзыпіэщ: зэіыпши зэщыбгуи хъур-

къым. ♦ Насыпрэ щхьэгъусэрэ: утеунэнкіи утеунэхъуэнкіи

хъунущ. ♦ Набдзэм щІэфыгъужынум нэри къызыхурегъэнэж - къуаргъыр къуаншэкъым. ♦ Нэпсейр жумарт хъужауэ зыкъыщыпфІигъэщІ дакъикъэхэм сакъ: и фіэщ жьакіуэщ. къригъэкіыу аращ. БЕЙТЫГЪУЭН Сэфарбий

◆ Зэбиитым зы ныб-жызгыу яхуэщш, ♦ Удээмыхыхым хуэсакы • Зэныбжызгыугым и зы-ран ещаном кнын хуей-кым ♦ Зэфіэнэгыуэм фізгыз-напіз ящіар закіужыгыуэм

ІзубыдыпІзу къагъэсэбэп. ◆ КъэгубжьыгъуафІзр гу

◆къзгуожыгъуафізр гу пціанэщ.
 ◆къздгъащізм нэхърз къытхуэмыгъз!урыщізу къызэднэкіыр нэхъыбэщ.
 ◆Пэжым губжьыр, ауаныр, гушыізр щызэхэухуэ-

нащ. ♦ПцІыр къыщІэщыху, пэжыфэ ираплъ. ♦ И чэзум зызыущэхур

ДжэдыкІэр щаудэкІэ ар зракъутэр хьэкъущыкъу

іці н... егъэкіуэд. ***

• Фэ фщІэрэ?

Джэшыр

зэрахъумэр

КІэртІоф пІастэ ящІьну ягьэвар бэлагькІэ яуб. Иджы нэхьыбэм кІэртІоф гьэвар лыхьэжым щіагьэкІ хьуаш. Ар нэхь псыншІзу зэфІэкІ щхьэкІэ, абы

кІэртІоф пІастэр фІыцІэ ещІ икІи витамин С-р

Нартыху хьэжыгъэр куэд-рэ щылъмэ, ткІыбжь къы-щІохьэ икІи хьэпІацІэ хещІэ.

* * *

Бжэным е мэлым и щэтхъурымбэмк1э гъэжьа шхыныгъуэр сэбэпышхуэщ Тупс
бзаджэ зи1эхэм я дежк1э.

* * *

Бжэныл ягъэгъуркъым, гъэгъупцІу аращ.

* * * Тэхьапэм Іэщышхуэм и кІапэм сампІальэ къыха-щІыкІыу щытащ.

* * * ФІагъэжу зи фэр траха щым лыджанэкІэ йоджэ. * * *

КІэртІоф гъэжьа зэрылъ бэм и щхьэр тепІауэ куэдрэ ыбгъэтмэ, йоуцІыныхь.

* * * Мэл е бжэн къызэраубы-дыр мэлыхъуэбашщ. ІзкІэ къэбубыдмэ, узэІуса лыр фІыцІафэ хъууэ къалъытэ.

* * *
ПІащІэ хъуа шыпсым
ажэ шыпскІэ йоджэ.
* * *

Джэшыр хьэкьущыкьум ильу, и щхьэри тепІауэ хуабапІэ щыбгъэль хьу-нукъым. Абы хьэпІацІэ хи-щІэнущ. Ауэ абы зыщыпщтэгуш, муэ асы зыщын-хьумэфынуш; джэгш фіыуэ гъэгъуар щэкіым къыхэ-щіыкіа къэпым иплъхьэрэ абы фіыуэ гъэгъуща бжыы-ныхущхьэ хэплъхьэрэ гъу-щапіэ бгьэувмэ.

* * * Къуэнтхъурей цІынэ куэд пшхыреймэ, жьэжьейр ггъэкъабзэ.

Дэшхүэр яшхыну сэбэ-

ГъэтІыльнгъэ ящІа кхъуейр яшхыну къыхаха нэужь, псы щІыІэ дагьэжэх. Пхуэ-

псы щынэ дагъэжэх. ихуэ-мышхыу къэнар хэплъхь-эж хъунукъым, кхъуейр щащэ ещI, зэIегъэхьэ.

быныр. Нобэ къмщащІащи ар къалэн ЛИ ХЭППАПІЭР

ТЕЛЕФОНКЭР: релактор пухымихым, секретарым - 42-56-19; релактор пухымихым и ккулдэхжи - 42-66-19; релактор пухымихым и ккулдэхжи - 42-63-64, 47-34-25, жудан имы секретарым-42-22-82; секретариятым - 42-22-66; кулжаг тымпумур лынкы Тухухумкер - 42-22-86; ккулжаг тымпумур лынкы Тухухумкер - 42-22-86; кулжаг тымпумур лынкы Тухухумкер - 42-22-86; кулжаг тымпумур лынкы Тухухумкер - 42-22-86; киларын Пухум Тухум Туху

33

ВТОРАЗМОР РЕБИКИЛЬНО В 1938 СИЛЬВЫКТР ЭТСКУЭ ЭТВИТУ БИТКЬБЫМ. БЕЗБЕДЖЕМ МУЗУАВЬЯВНЯЯ И ПИО ДЭЛЬНІ К.Б.Б.Р-серально пощт эзньанізнагьсямов и управленом. Тател 42.065.1, 42-19-59.

Газетыр пизньямої жуми ска К.Б.Б.Р-я и "Роспечать" АО-м. Газетыр 1989 гъзм дылъзглаззм и 16-м. М.Н-006-5 м шлуту ятхащ.

Зан вълъскам газетыр 250-рэ къмдокі.

1905 гъэм щыТа Революцэм и цІэр зезыхьэ Республикэ лиграфкомбинат, Налшык къ., Лениным и цІэкІэ щыТа уэрам, 33, тел. 42-35-75.

МыкъыджКыгъум егомемагии:жуап зыхы секретарь Гъурыжы Мадино, редактору ЖълкГэмыхъу Марино, корректорхзу Щоджэн Инпо (1,3-но иап.), Цей Запро (2,4-ио иап.). Компьютерко газетым и теплър зациаше Нър Сапто, Млабахъуу Анжелу, су-рэтыц Бицу Жашо.

Номерыр "Адыгэ псальэм" и компьютер ІзнатІэм щагьэхьэзыращ.

Газетым Іэ щытрадзар сыхьэт 21.00-рщ.

Индексыр 51531**©**Тираж 10.014**©** Заказ №3625

Псалъэзэблэдз **Къехыу:** 1. Къэгупсыса пыхъужьхэмрэ къэхъукъадыдэ, жан быдэ зыіулъ Ціыху жану, зэфіэкі йізу

Екіужіыу:1. Урысей Федерацэн и шыхубэ, Къзбэрдей-балькээрым шыхы мід эх урэтыщі, Красноярск шый художествення институтым и профессор, ПХА-и членкорреспояти праводу продавання продавання праводу продавання праводу праводу продавання праводу право

щы пъэпкъ языныкъуэхэм шхьэм фіашыхь шэкі хужь. 24. Къэрэшей-Шэрджэсыр зи хэку пъэпкъхэм ящыщ зы. 27. ГуфІэгъуэхэм я деж ады-гэхэр нэ хъыбэу зэрыджэгу гэээр нэ хъмбэу зэрьиджэгу макъамэ нэхъмшхьэ. 28. Къэбэрдей-Балъкъэрым и ціыхубэ сурэтыщі. 34. ... и унэ бжэнльакърэ. 36. Дэмдээ лъэпкъым щыщ лырыш-

зэ пъэнкъым щыщ пырыш-хэ хьэкіэкхъуэкіэ бгъэгуху ціыкіу. 37. Хадэхэкі сыр, шхынхэльхьэ. 38. Адыгэхэр прекхэм зэреджэ псагьэ. 39. Кіыщокъуэ Алим и пьесэ. 40. Чэтэным, щэкі Іувым къы-хэщіыкіа къэльтмакъ. 41.

11

8

щіжэмрэ ятеухуа Іуэры Іуатэ.

2. Къуакі эбгыкі эзимы із шынальэ, шыпіз, 4. Адыгэ-

хэм хугум, нартыхум къыха щыкі шхыныгъуэ. 6. Нар щыкі шхыныгъуэ. 6. парт гъукіэ Ізээ. 7. Дыщэ Іудана хужь. 8. Епщыкіуханэ ліэ-щыгъуэм псэуа, Къэбэрдейр Урысейм гуэзыгъэхьа адыгэпщ уэлий губзыгъэ. 9. Нэхъыжьым и щытыкізу

псынщізу щытми абыкіз йо-джэ. 20. Щэкі къызыха-шыкі къэкіыгъэ. 21. 1917 щыкі къэкіыгъэ. 21. 1917 гьэм Бахъсэн япэу ти-пографие къыщыззіузыха, Ціагъуэ Нурий и гъусэу «Адыгэ макъ» газетым и япэ номерыр къыдэзыгъэкіа адыгэлі. 22. Муслъымэн дин адыгай. 22. Муслымэн дин лэжыя Муэлм түбгээд шык Гээн дын гээн дыга шыгын шыгы дага байгай б тэхвыжвый и щытыктэу, хэлъ хьэл-щэну хъума хъу, быным къыхуэнэ. 13. Ціыху-бзым и щхьэгъусэм и анэ е пщым и щхьэгъусэ. 16. Кавцыхубз уэрэджыlакіуэ ціэрыіуэ. **31**. Гъэм и зэман. шэрыіуэ. 51. Гъэм и зэмаі. 52. Бынхээм ящышу япэ къальхуар, пэрыт. 53. Псо-ри зэlуридээны, никыным щізтьуэпс. 55. Етужне нэмээ піытэуэ. 57. Урыссей Федерацэм щіыхь эніэ и артист, сениным и ропыр Шоджэнціыкіу Алий и шіэр зезыкээ Къзбэрдей къэрам драмэ театрым щызытьэээшіца жагтуамір. 18

Зэхэзыльхьар **УЭРЫШ Нур хьэ**лийщ.

ди газетым тета псалъэзэблэдзым и жэуапхэр:

Екіуэкіыу: 5. Гуащэнэ Къатхъэн. 10. Зеикъvэ ЕмІуэльну.5. (Уащонь. 10. Зенкьуэ. 11. «Хьэтау». 12. «Зэхэтээт». 15. Бабдаэ. 16. Аргьей. 17. Рим. 18. Над. 21. Шкыхы ху. 22. Гъьббээ. 24. Бжаката. 29. Шэтыр. 32. Бжаката. 29. Шэтыр. 32. Бжаката. 29. Шэтыр. 34. Бжаката. 4. Кізрэф. 7. Пепуан. 8. Афэ. 4. Кізрэф. 7. Пепуан. 8. Афэ. 4. Кізрэф. 7. Пепуан. 8. Афэ. 24. Бжаката. 24. Кізрэф. 25. Къзануэ. 25. Жызум. 26. Къзан. 27. Лыбжьэ. 28. Вэныжь.

тышхуэщ лъы зи мащІэхэм, цыгъупщэххэм.

КЪУБАТИЙ Боли

НапэкІуэцІыр зыгъэхьэзырар ЩХЬЭЩЭМЫЩІ Изэщ